

TIEDONANTOJA 151 • 1989

**MAATALOUDEN
KOKONAISLASKELMAT
1980—1988**

**LULU SILTANEN
OSSA ALA-MANTILA**

MAATALOUDEN TALOUDELLINEN TUTKIMUSLAITOS
AGRICULTURAL ECONOMICS RESEARCH INSTITUTE, FINLAND

RESEARCH REPORTS 151 • 1989

TIEDONANTOJA 151, 1989

**MAATALOUDEN KOKONAISLASKELMAT
1980-1988**

LULU SILTANEN JA OSSI ALA-MANTILA

MAATALOUDEN TALOUDELLINEN TUTKIMUSLAITOS
AGRICULTURAL ECONOMICS RESEARCH INSTITUTE, FINLAND
RESEARCH REPORTS 151, 1989

ISBN 951-9202-79-X

ISSN 0355-0877

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
1 JOHDANTO	5
2 MAATALOUSTUOTANNON KEHITYS VUOSINA 1980–1988	6
2.1 Kasvinviljelytuotanto	6
2.1.1 Vilja	7
2.1.2 Peruna	8
2.1.3 Sokerijuurikas	9
2.1.4 Öljykasvit	9
2.2 Kotieläintuotanto	10
2.2.1 Maito	11
2.2.2 Liha	11
2.2.3 Kananmunat	12
3 MAATALOUDEN TUOTANTOPANOSTEN KÄYTTÖ VUOSINA 1980–1988	13
3.1 Lannoitteet	13
3.2 Väkirehut	14
3.3 Maatalouden luottokanta	15
3.4 Maatalouskoneet ja kalusto	15
4 MAATALOUSTUOTTEIDEN JA TUOTANTOPANOSTEN HINTAKEHITYS 1980–LUVULLA	17
4.1 Maataloustuotteet	17
4.2 Tuotantopanokset	19
5 MAATALOUDEN KOKONAISLASKELMAT	20
5.1 Maatalouden kokonaistuotto 1980–1988	24
5.2 Maatalouden kustannukset 1980–1988	27
5.3 Maataloustulo 1980–1988	30
LIITTEET	32

TOTAL CALCULATIONS OF AGRICULTURE 1980-1988

Lulu Siltanen and Ossi Ala-Mantila
Agricultural Economics Research Institute
Luutnantintie 13
SF-00410 HELSINKI

Abstract. The aim of this report is to give an overview of the total calculations of Finnish agriculture. The principles of the calculations and the sources of the statistical data for the different items of gross return and cost are discussed. The agricultural total calculations in 1980-1988 at current prices and at 1985 prices are presented.

The total calculations of the gross return and cost in agriculture are calculated on the calendar year basis. The calculations include only agriculture proper. Forestry and supplementary occupations like fur farming, fishing, beekeeping or reindeer husbandry are not included. On the other hand horticulture and gardening, excluding cultivation of ornamental plants, are included in the calculations.

The total calculations are based on data collected from various sources. Agricultural products used for consumption on the farm are included in the calculation. Transportations of agricultural products and production inputs inside agriculture as well as changes in stocks are ignored in total calculations.

Index words: Agriculture, total calculations, gross return, cost, farm income

MAATALOUDEN KOKONAISSLASKELMAT 1980–1988

1. JOHDANTO

Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos on julkaisusarjassaan aika ajoin esittänyt tilastoa maatalouden tuotoista ja kustannuksista eli kokonaislaskelmista. Julkaisuissa on pääasiallisesti esitetty vain lopputulokset tuotto- ja kustannuserien kokonaismarkkamääristä. Sen sijaan tuotteiden ja kustannuserien määrä- ja yksikköhintatietoja ei näissä suppeissa yhteenvetotilastoissa ole viime vuosilta esitetty. Kun eräissä yhteyksissä on kuitenkin toivottu yksityiskohtaisempaa tietoa laskelmien perusteista, on vuosia 1980–1988 koskevia laskelmia käsitelty tässä selvityksessä aikaisempaa tarkemmin ja esitetty myös taustatietoa tuotto- ja kustannuserissä tapahtuneiden muutosten ymmärtämiseksi. Selvityksessä esitettävät vuoden 1988 kokonaislaskelman luvut ovat eräiltä osin vielä ennakkollisia.

Laskelmia on uusittu ja täydennetty tilastojen parantumisen myötä sekä periaatteellisena ratkaisuna otettu tuottoon mukaan valtion maksamia, maataloustuotannon tasapainottamisesta aiheutuneita korvauksia. Uudistaminen on ulotettu koko 1980-luvulle. Lisäksi on tarkistettu myös ne tuotto- ja kustannuserät, joissa on käytetty Tilastokeskuksen lukusarjoja ja joissa Tilastokeskus on tehnyt tasokorjauksia koko 1980-luvulle.

Maatalouden taloudellisen tutkimuslaitoksen ohella maatalouden kokonaislaskelmatyyppisiä laskelmia laatii Tilastokeskus kansantalouden tilinpidon yhteydessä. Lisäksi Tilastokeskus laatii verotusaineistoon perustuvaa maatilatalouden yritys- ja tulotilastoa, joihin kansantulotilaston luvut eräiltä osin perustuvat. Myös maataloustulolain perusteella laadittavassa kokonaislaskelmassa on tuottojen ja kustannusten laskentakaavio lähellä tutkimuslaitoksen kokonaislaskelmaa. Ratkaisevana erona on kuitenkin kolmen viimeksi kuluneen vuoden määrätietojen ja tietyn ajankohdan hintatason käyttö laskelmaa laadittaessa, jolloin se toimii hintatason muutosta osoittavan indeksilaskelman luonteisesti. Tässä yhteydessä ei tarkemmin käydä selostamaan Tilastokeskuksen ja Maatalouden taloudellisen tutkimuslaitoksen laatimien kokonaislaskelmien eroja. Näitä on käsitellyt mm. TOLVANEN selvityksessään viljelijäväestön ja palkansaajien tuloeroista (1985, MTTL:n tied. 116).

MTTL:n kokonaislaskelmat käsittävät maatalouden yhtenä kokonaisuutena ja ne laaditaan kalenterivuositaisiin markkinatapahtumiin perustuvina. Maataloudella tarkoitetaan varsinaista maataloutta, jonka ulkopuolelle jäävät niin viljelijöiden metsätalous, yksityistalous kuin maatalouteen liittyvä sivuansio toimintakin (tur-

kistarhaus, kalastus, mehiläistenhoito, poronhoito). Sen sijaan puutarhatalous lukuun ottamatta koristekasvien viljelyä luetaan varsinaiseen maatalouteen.

Tuotteiden markkinoitujen määrien lisäksi tuottoon on sisällytetty myös viljelmien omavaraiskulutus ruokatalouteen. Varastomuutoksia ei ole otettu huomioon, siten ei myöskään esim. kotieläinkannassa tapahtuvia muutoksia. Varastoja koskevia tilastoja on sitä paitsi erittäin niukasti saatavissa sekä tuotteista että tuotantopanoksista. Tilastot eivät myöskään anna riittävästi mahdollisuuksia esim. alueittaiseen tarkasteluun.

2 MAATALOUSTUOTANNON KEHITYS VUOSINA 1980–1988

2.1 Kasvinviljelytuotanto

Vuonna 1988 viljelty ala maassamme oli 2 094 300 ha. 1980-luvulla siinä on tapahtunut jatkuvaa alenemista, joten viljelyala vuonna 1988 oli 175 400 ha pienempi kuin 1980. Viljalla on runsas puolet viljelyalasta, nurmikasveilla kolmannes. Kokonaispeltoala on vuoden 1986 jälkeen noussut mutta samanaikaisesti on kasvanut toisaalta viljelemättä jätetty peltoala (taulukko 1).

TAULUKKO 1. Peltoalan kehitys 1980-luvulla, 1000 ha

	Koko peltoala	Vilje- mätön ala ¹⁾	Viljelty ala	Viljan viljely- ala	Perunan viljely- ala	Nurmi- kasvi- ala
1980	2562.7	293.0	2269.7	1175.2	40.9	951.4
1981	2539.9	251.7	2288.2	1221.0	39.0	925.6
1982	2516.6	263.1	2253.5	1177.3	39.1	926.2
1983	2466.6	204.6	2262.0	1228.4	45.3	880.4
1984	2438.8	209.0	2229.8	1232.0	41.3	843.7
1985	2410.4	203.7	2206.7	1258.1	39.4	804.1
1986	2391.9	234.2	2157.7	1209.7	39.9	783.0
1987	2411.3	248.4	2162.9	1260.4	42.8	726.1
1988	2441.0	346.7	2094.3	1217.6	44.9	692.3

1) Kesanto, pellonvarauspimusala, muu viljelemätön pelto

Lähde: Maatilahallituksen tilastot

Tarkasteltavaan aikaväliin sisältyy kaksi katovuotta, vuodet 1981 ja 1987, jolloin rehuyksiköiksi laskettu kokonaissato laski 1981 22 % ja 1987 33 % edeltävästä vuodesta, kuten seuraavan asetelman lukusarjat osoittavat.

	Kokonaissato ilman olkea Yhteensä milj. ry	ry/ha
1980	5061	2492
1981	3957	1925
1982	5094	2526
1983	5773	2797
1984	5367	2647
1985	5323	2649
1986	5310	2663
1987	3547	1760
1988	4524	2343

2.1.1 Vilja

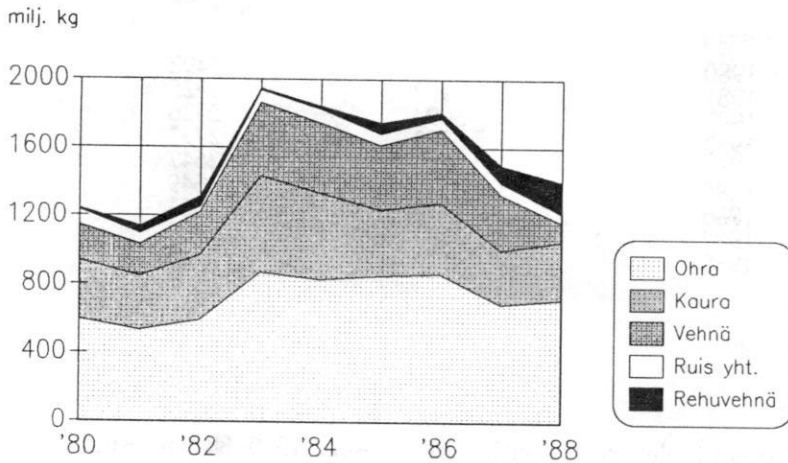
Viljakasvien korjatut alat ja kokonaissadot vuosina 1980–88 on esitetty taulukossa 2. Kokonaistuottoon kuuluva vilja käsittää rehu-, siemen- ja leipäviljan koko kauppaan tulleen määrän ja lisäksi viljelmien omaan ruokatalouteen käytetyn viljan. Vehnä- ja ruissadosta tulee kauppaan 80–90 %, johon sisältyy myös rehuksi käytetty vilja. Vehnästä on osa ollut leipäviljaksi kelpaamatonta rehutavaraa, vuonna 1987 jopa neljännes vehnän koko markkinoidusta määrästä. Rukiista on

TAULUKKO 2. Viljakasvien korjatut alat ja kokonaissadot vuosina 1980–88.

	Vehnä		Ruis		Ohra		Kaura	
	Ala 1000 ha	Sato milj.kg	Ala 1000 ha	Sato milj.kg	Ala 1000 ha	Sato milj.kg	Ala 1000 ha	Sato milj.kg
1980	124.3	356.7	53.3	123.6	533.4	1533.6	447.8	1258.3
1981	107.6	235.0	40.7	63.9	570.0	1080.1	434.1	1007.5
1982	142.9	435.4	16.3	35.0	540.4	1598.5	459.3	1319.9
1983	159.6	549.5	46.7	116.1	550.4	1764.4	449.3	1406.5
1984	154.1	478.3	44.1	92.3	562.3	1715.3	418.6	1320.9
1985	157.0	472.1	30.9	71.8	645.7	1853.8	411.3	1217.8
1986	165.8	529.1	26.6	70.6	589.4	1713.8	403.2	1174.5
1987	139.1	281.1	37.7	74.2	582.9	1089.2	367.5	723.2
1988	109.3	284.6	25.6	48.9	681.7	1611.8	387.8	857.3

Lähde: Maatilahallituksen tilastot

rehurukiin osuus ollut verraten vähäinen. Ohrasadosta toimitetaan kauppaan hieman alle puolet ja kaurasta runsas kolmannes. Viljan kauppaantulo 1980-luvulla on esitetty kuviossa 1. On huomattava, että kalenterivuositteiset kauppaantulomäärät käsittävät kahden eri vuoden satoa, jolloin vaihtelut tasoittuvat.

KUVIO 1. Viljan kauppaantulo kalenterivuositain 1980-1988, milj.kg

2.1.2 Peruna

Perunan viljelyala on 1980-luvulla ollut keskimäärin 41 000 hehtaaria vuodessa. Keskimääräinen hehtaarisato on vaihdellut vajaasta 13 000 kilosta lähes 20 000 kiloon. Vastaavasti kokonaissato on vaihdellut välillä 478-855 milj. kiloa (taul. 3). Tiloilta myydystä kokonaisperunamäärästä osa myydään ruokaperunaksi, osa perunateollisuudelle (täkkelys- ja muu jalosteperuna). Lisäksi tiloilla on siemenperunan sopimustuotantoa.

TAULUKKO 3. Perunan korjattu ala sekä kokonais- ja hehtaarisato vuosina 1980-88.

Vuosi	Korjattu ala 1000 ha	Sato	
		100 kg/ha	milj. kg
1980	40.9	180.0	736.2
1981	36.9	129.5	477.8
1982	39.1	153.7	601.1
1983	45.3	177.5	804.0
1984	41.3	180.4	745.1
1985	39.4	179.6	707.7
1986	39.4	196.2	773.2
1987	41.7	117.6	490.5
1988	44.8	190.7	854.5

Lähde: Maatilahallituksen tilastot

2.13 Sokerijuurikas

Sokerijuurikasta on korjattu vuosina 1980–88 noin 30 000 – 33 000 hehtaarilta vuodessa. Keskimääräinen hehtaarisato on vaihdellut runsaasta 15 500 kilosta vajaaseen 31 000 kiloon. Tarkastelujakson suurin sokerijuurikkaan kokonaissato, 955.0 milj. kg, on saatu vuonna 1983 (taul. 4).

TAULUKKO 4. Sokerijuurikkaan korjattu ala, hehtaari- ja kokonaissato vuosina 1980–88.

	Korjattu ala 1000 ha	Sato 100 kg/ha	milj.kg
1980	30.7	284.0	900.2
1981	31.7	214.7	680.5
1982	32.4	233.4	756.1
1983	32.9	290.3	955.0
1984	31.4	262.2	823.4
1985	31.2	237.0	739.4
1986	30.6	275.9	843.0
1987	30.0	155.4	466.2
1988	30.7	307.4	943.7

Lähde: Maatilahallituksen tilastot

2.14 Öljykasvit

Öljykasvien siementen viljely perustuu kevätrypsin ja -rapsin viljelyyn. Tämä viljely on sopimus pohjaista erikoisviljelyä. Viljelysopimuksia viljelijöiden kanssa tekevät sekä öljynpuristamot että kaupan keskusliikkeet. Kun vuonna 1980 öljykasveja viljeltiin noin 55 300 hehtaarilla, oli viljelyala vuonna 1989 noin 1.6-kertainen eli runsaat 86 000 hehtaaria. Rapsin osuus viljelyalasta on viime vuosina ollut vain noin 2–5 % (taul. 5).

TAULUKKO 5. Öljykasvien korjattu ala sekä kokonais- ja hehtaarisato vuosina 1980-88.

	Kevättrypsi			Kevättrypsi		
	Korjattu ala 1000 ha	Sato 100 kg/ha	milj.kg	Korjattu ala 1000 ha	Sato 100 kg/ha	milj.kg
1980	48.1	15.7	75.7	7.2	16.4	11.9
1981	51.2	12.2	63.0	4.3	14.1	6.1
1982	57.0	15.9	85.7	6.7	15.8	10.6
1983	57.6	16.5	95.3	3.3	18.3	6.0
1984	58.9	13.7	80.4	3.1	17.1	5.3
1985	54.6	15.4	84.1	3.1	16.8	5.2
1986	71.7	16.5	118.1	3.1	18.9	5.8
1987	79.5	11.0	87.6	1.5	14.0	2.1
1988	83.5	14.0	116.8	2.6	16.6	4.3

Lähde: Maatilahallituksen tilastot

2.2 Kotieläintuotanto

Kotieläinkannassa on tapahtunut tuntuvia muutoksia. Nautojen kokonaismäärä on alentunut 1980-luvulla 295 000:lla eli 17 %:lla, lypsylehmien 24 %:lla. Sikoja oli 1988 noin 10 % ja kanoja ja poikasia runsas 20 % vähemmän kuin vuonna 1980 (taul. 6).

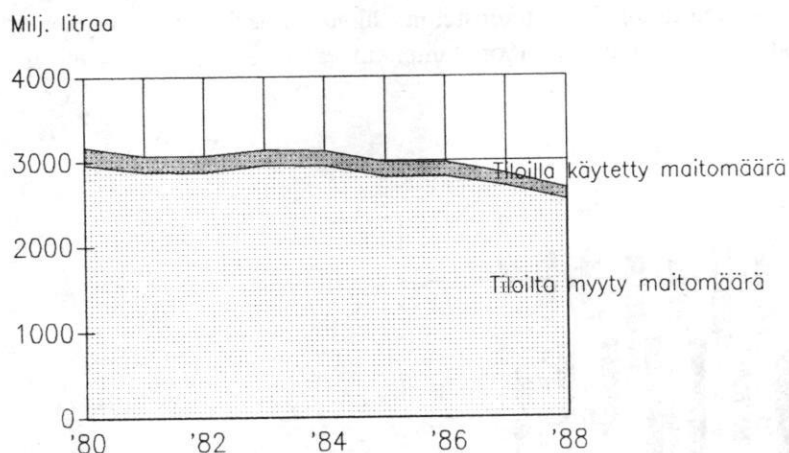
TAULUKKO 6. Kotieläinten lukumäärät 1980-88 (kesäkuun tiedustelu), 1000 kpl.

	Lypsy- lehmät	Sonnit	Naudat yht.	Siat yht.	Kanat yli 6 kk	Poikaset alle 6 kk
1980	719.5	109.4	1738.1	1450.7	6040.7	2435.2
1981	700.8	113.7	1766.2	1506.1	5200.2	1706.6
1982	689.2	125.4	1718.6	1505.2	5291.5	1621.7
1983	663.1	120.0	1676.4	1465.9	5440.4	2168.9
1984	659.5	125.8	1657.5	1381.8	6025.3	1932.3
1985	627.7	125.4	1608.3	1295.2	5922.4	1547.0
1986	606.8	131.4	1567.3	1322.7	5532.1	1505.4
1987	589.0	124.8	1497.9	1341.9	5341.6	1449.1
1988	550.6	130.1	1443.4	1305.1	5237.6	1440.6

Lähde: Maatilahallituksen tilastot

2.2.1 Maito

Lypsylehmien lukumäärän alenemisen vastapainona on ollut maidon keskituotoksen 11.4 %:n kasvu vuodesta 1980 vuoteen 1988, joten maitotuotoksen vähentyminen jää 15.9 %:iin (kuvio 2). Maitotuotoksesta runsas 90 % on viety meijeriin sekä myyty vähäinen osa (0.1 %) tiloilta suoraan kulutukseen. Viljelmien oma käyttö ruokatalouteen on jatkuvasti pienentynyt maatalousväestön vähenytessä. Vuonna 1988 sen osuus oli vajaan 3 %. Kotoinen rehuksikäyttö on viime vuosina ollut n. 2 % tuotoksesta.

KUVIO 2. Maidontuotanto 1980-88, milj. litraa

2.2.2 Liha

Lihan kokonaistuotanto oli vuonna 1980 kaikkiaan 299.4 milj. kg. Vastaavasti vuonna 1988 kokonaistuotanto oli 310.2 milj. kg. Suurimmillaan lihan tuotanto oli tarkastelujakson aikana vuonna 1987, jolloin lihaa tuotettiin 328.2 milj. kg. Tuotoksesta runsas puolet on ollut sianlihaa ja runsas kolmannes naudanlihaa.

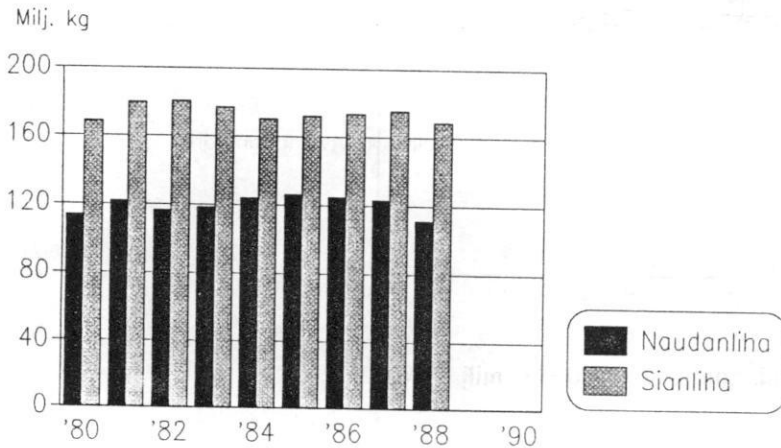
Naudanlihantuotanto vasikanliha mukaan lukien oli vuonna 1980 yhteensä 113.5 milj. kg. Tuotanto on kasvanut aina vuoteen 1985 saakka poikkeuksena kuitenkin vuosi 1982, jolloin tuotanto väheni runsaalla 4 %:lla edelliseen vuoteen verrattuna. Vuodesta 1985, jolloin naudanlihaa tuotettiin 126.0 milj. kg, tuotanto on pienentynyt niin että vuonna 1988 lihaa tuotettiin noin 2.1 milj. kg kiloa vähemmän kuin vuonna 1980 (kuvio 3).

Sianlihantuotanto vuonna 1980 oli 168.9 milj. kg (kuvio 3). Kahtena seuraavana vuonna tuotanto kasvoi; vuonna 1981 lähes 7 %:lla vuoteen 1980 verrattuna.

Vuosina 1983 ja 1984 tuotanto aleni. Etenkin vuonna 1984 tuotantoa rajoitettiin voimakkaasti erilaisten bonus-sopimusten avulla. Tuotannon kasvu olikin seuraavina kolmena vuotena tasaista ja melko lievää (n. 1 %/vuosi). Vuonna 1988 tuotanto sen sijaan putosi lähes 6.8 milj. kiloa eli vajaa 4 %.

Siipikarjanlihaa tuotettiin vuonna 1980 yhteensä 15.2 milj. kg. Tuotanto on kasvanut vuotta 1982 lukuun ottamatta noin 4–21 % edellisestä vuodesta. Vuonna 1982 tuotanto aleni vajaalla 3 %:lla vuoteen 1981 verrattuna. Vuonna 1988 tuotanto oli 27.8 milj. kiloa.

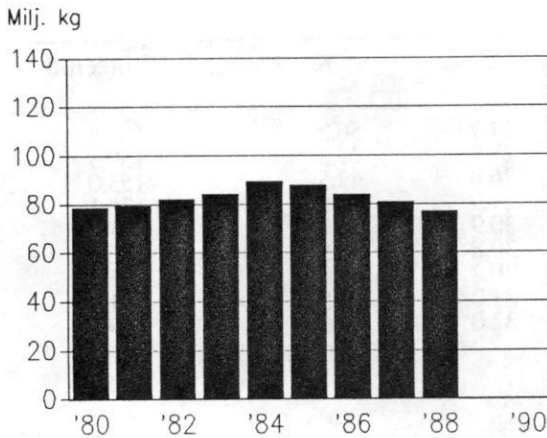
Lihatuosot sisältää teurastamoissa teurastetun lihan lisäksi myös viljelmien teurastukset. Näiden osuus tuotoksesta on kuitenkin enää vain 0.5 %:n suuruisen.

KUVIO 3. Naudanlihan ja sianlihan tuotanto 1980–88, milj.kg

2.2.3 Kanamunat

Kanamunatuotannon huippuvuosi 1980-luvulla oli 1984, jonka jälkeen tuotanto on laskenut (kuvio 4). Tuotannon aleneminen johtuu vuoden 1986 alussa voimaan tulleesta kanamunantuotannon kiintiöjärjestelmästä. Tämä kaksihintajärjestelmä on tehnyt taloudellisesti kannattamattomaksi tuottaa yli tilakohtaisen kiintiön. Koska samanaikaisesti uusia kanaloita ei ole juuri saanut perustaa ja vanhoja kanaloita on jäänyt tuotannosta pois, on tuotanto väijäämättömästi alentunut. Vuoden 1988 tuotos oli noin 2.5 % alle vuoden 1980 tuotannon. Kanamunatuotoksesta on markkinoitu yli 95 %.

KUVIO 4. Kananmunien tuotanto 1980–88, milj. kg

3 MAATALOUDEN TUOTANTOPANOSTEN KÄYTTÖ VUOSINA 1980–88

Pääosa maatalouden kustannuksista aiheutuu ostotarvikkeista, joista suurimpia eriä ovat lannoitekustannus ja ostorehukustannus. Muita suuria menoeriä ovat mm. kone- ja kalustokustannus, johon sisältyvät sekä poistot että kunnossapito, ja velkojen korot.

3.1 Lannoitteet

Pelto- ja puutarhalannoitteiden kalenterivuositteiset myyntimäärät ovat tarkasteluajanjakson aikana vaihdelleet vuoden 1981 runsaasta 1 020 milj. kilosta noin 1 247 milj. kilon myyntimäärään vuonna 1988. Seoslannoitteiden osuus myyntimäärästä on ollut noin 85–93 % vuodesta riippuen.

Lannoitekäytön kehitystä voidaan tarkastella lisäksi taulukon 7 avulla, josta ilmenee ravinteiden myynti tiloille peltohehtaaria kohti laskettuna lannoitusvuosittain. Pääravinteiden myynti yhteensä peltohehtaaria kohden on kasvanut keskimäärin 2.0 % vuodessa ajanjaksolla 1979/80–1987/88. Typen ja kalin myyntimäärät ovat kasvaneet keskimäärin 2.1 % vuodessa ja fosforin hieman tätä vähemmän eli noin 1.7 % vuodessa.

TAULUKKO 7. Pääravinteiden myynti kiloina peltohehtaaria kohti lannoitus-
vuosina 1979/80-1987/88

Lannoitus- vuosi	N	P	K	Yhteensä
1979/80	83.3	27.9	50.2	161.5
1980/81	82.4	27.8	49.3	159.5
1981/82	78.7	26.8	47.5	153.0
1982/83	91.4	29.9	53.8	175.1
1983/84	90.7	30.9	55.9	177.7
1984/85	88.9	30.8	56.5	176.2
1985/86	90.0	30.2	55.5	175.7
1986/87	94.4	31.0	56.5	181.9
1987/88	98.2	32.0	59.3	189.5

Lähde: Kemiran tilastot

3.2 Väkirehut

Ostorehukustannuksista valtaosa muodostuu rehuseoksista, joiden lisäksi vain vähäisiä määriä ostetaan tiloille sekoittamattomina, kuten maito- ja melassirehut. Rehuseosten valmistus ilman kivennäis- ja vitamiinirehuja oli 1980-luvulla korkeimmillaan v. 1982, jolloin niiden kokonaisvalmistus oli 1455 milj. kg kun se v. 1988 oli 1 169 milj. kg (taul. 8). Eniten laskua on nautakarjarehuissa, joiden valmistus oli alimmillaan 1985. Sen jälkeen valmistus on selvästi kasvanut. Sikarehujen määrässä oli laskua myös vuoteen 1985 asti, minkä jälkeen määrä on hieman noussut. Siipikarjanrehuissa kananrehumäärä on niin ikään laskenut mutta toisaalta broilerrehujen valmistus kasvanut niin että siipikarjanrehuissa muutokset ovat pienempiä.

TAULUKKO 8. Täysrehujen, tiivisteiden ja poikas- ym. rehujen valmistus
1980-88, milj. kg

	Täys- rehuja	Tiivisteitä ja puoli- tiivisteitä	Poikas-, porsas- ym. rehuja	Yhteensä seoksia
1980	1061.4	159.3	81.3	1302.0
1981	1167.5	146.1	78.7	1392.3
1982	1227.3	157.5	70.1	1454.9
1983	949.2	147.4	59.3	1155.9
1984	832.5	138.9	55.6	1027.0
1985	764.3	146.8	56.5	967.6
1986	827.8	149.1	58.8	1035.7
1987	965.1	122.2	54.6	1141.9
1988	994.7	117.5	56.4	1168.6

Lähde: Valtion maatalouskemian laitoksen tilastot

Rehuseoksista valtaosa, 80–85 %, on täysrehuja, tiivisteitä 10–15 % ja loput poikasille, pikkuporsaille ym. tarkoitettuja rehuja. Tiivisteiden ja puolitiivisteiden sekä poikas- yms. rehujen valmistus on vähentynyt suhteellisesti selvästi enemmän kuin täysrehujen. Orgaanisten rehujen lisäksi on valmistettu vitamiini- ja lisäaineseoksia n. 10 milj. kg vuodessa sekä kivennäisrehuja 38–40 milj. kg vuodessa.

3.3 Maatalouden luottokanta

Maatalouden velkaantumisen kehitystä kuvaa Tilastokeskuksen luottokantatilasto, johon sisältyvät rahalaitosten, valtion ja sosiaaliturvarahastojen luotonanto. Lukuihin sisältyvät myös metsästyksen, metsätalouteen ja kalastukseen myönnettyt lainat. Maatalouteen myönnettyjen luottojen osuus muodostaa kuitenkin valtaosan luotonannosta. Luottokantatilastot osoittavat luotonannon lisääntyneen 1980-luvulla keskimäärin runsaan 13 % vuotta kohti, 1980-luvun alussa jopa 17–18 % vuodessa (taul. 9).

TAULUKKO 9. Maa-, metsä- ja kalatalouden luottokannan kehitys vuosina 1980–88.

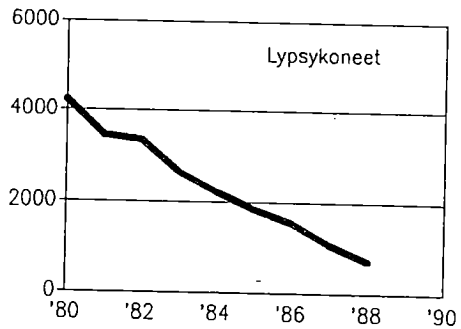
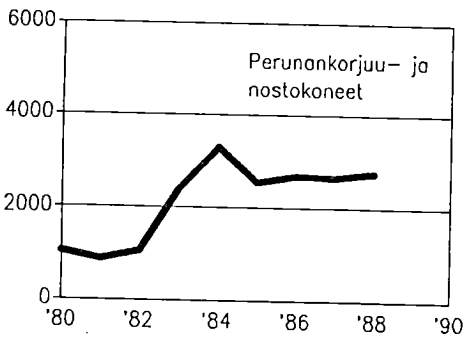
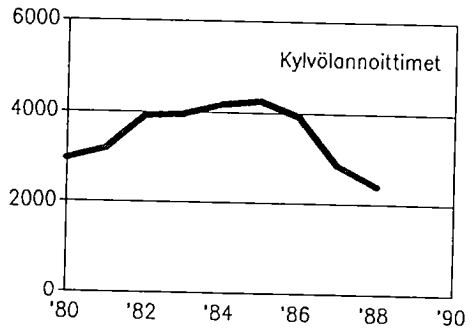
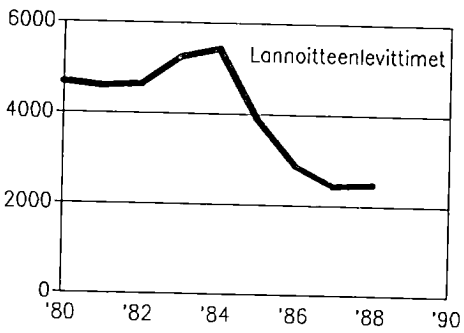
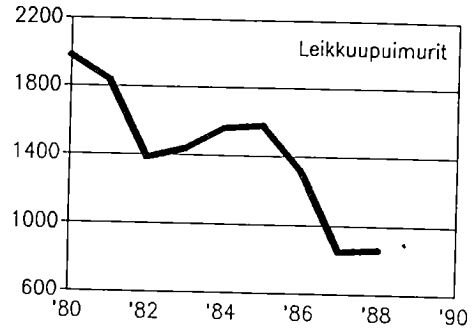
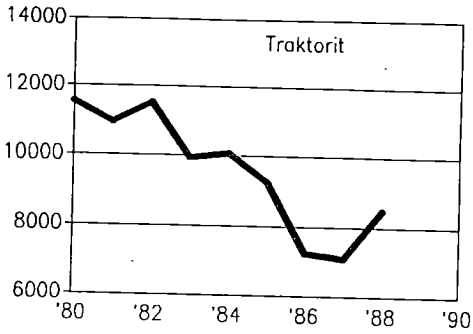
	Luottokanta 31.12. milj.mk	Muutos ed. vuodesta %		Luottokanta 31.12. milj.mk	Muutos ed. vuodesta %
1980	10 463.3	15.3	1985	20 110.2	12.8
1981	12 344.0	18.0	1986	22 400.0	11.4
1982	14 393.9	16.6	1987	25 407.7	13.4
1983	16 115.5	12.0	1988e	28 733.3	13.1
1984	17 831.5	10.6			

Lähde: Tilastokeskuksen luottokantatilasto

3.4 Maatalouskoneet ja kalusto

Maatalouden konekannasta ei ole tarkkoja tietoja 1980-luvulta saatavissa. Traktorien määräksi vuonna 1988 on arvioitu 244 000 kun niitä arvion mukaan 1980 oli 212 000. Vastaavasti vuonna 1988 pumureita oli 46 000 ja 1980 määrä oli noin 45 000. Lypsykoneiden määrääarviot kyseisiltä vuosilta ovat 49 000 ja 85 000. Uusien traktoreiden ja pumurien myyntimäärät ovat olleet laskusuunnassa tarkastelujakson aikana. Vakolan tilastojen mukaan oli traktoreiden kappalemääräinen myynti vuonna 1988 runsaat 26 % pienempi kuin vuonna 1980. Vastaavasti pumureiden myyntimäärä oli noin 56 % pienempi. Käytettyjen traktorien myynti oli noin 35 % ja pumurien myynti runsaat 50 % pienempi kuin 8

vuotta aikaisemmin. Lypsykoneiden myynti jäi 1988 vain vajaaseen kuudennekseen vuoden 1980 myynnistä. Lähinnä vain perunanistutus sekä perunannosto- ja korjuukoneiden myynti on kasvanut 1980-luvulla (kuvio 5).

KUVIO 5. Eräiden maatalouskoneiden myynti 1980–88, kpl

Koko konemyynnin arvo ilmenee taulukosta 10. Maatalouskoneiden myynnin vo-
lyymi on alentunut 1980-luvun huippuvuosista 1982-1983 noin kolmanneksella.

TAULUKKO 10. Koneiden myynnin arvo 1980-88, mrd mk

	Uudet koneet yht. 1)	Vanhat traktorit ja puimurit 1)	Myynnin reaaliarvo, kaikki koneet yht.
1980	2.07	0.81	2.88
1981	2.20	0.80	2.73
1982	2.55	0.97	2.97
1983	2.66	1.44	3.14
1984	2.85	1.04	2.80
1985	2.82	0.95	2.59
1986	2.53	0.75	2.17
1987	2.28	0.80	1.97
1988	2.63	0.71	2.03

1) Lähde: Valtion maatalousteknologian tutkimuslaitos (VAKOLA)

4 MATALOUSTUOTTEIDEN JA TUOTANTOPANOSTEN HINTA- KEHITYS 1980-LUVULLA

4.1 Maataloustuotteet

Maatalouden hintakehitykselle luo pohjan vuosittaiset maataloustuloratkaisut, joissa sovitaan hinnoitteluvuodeksi paitsi tavoitehinnoista myös hintapoliittisesta tuesta. Samaan aikaan päätetään myös sopimustuotannon hinnoittelusta. Tavoitehintatuotteiden ja sopimustuotantoon kuuluvien muiden tuotteiden osuus kokonaistuotannon arvosta on yli 90 %.

Tavoitehintojen kehitys vuodesta 1980 vuoteen 1988 on esitetty taulukossa 11. Vuotta kohti laskettu keskimääräinen tavoitehintojen nousu ko. ajanjaksona on ollut kaikki tavoitehintatuotteet huomioon ottaen noin 6.5 %. Viljan tavoitehinnan nousu on ollut muita tavoitehintoja selvästi nopeampi. Nousu on ollut keskimäärin 8.7 % vuodessa, kun esimerkiksi maidon tavoitehintaa on vastaavasti noussut 6.5 % ja lihan tavoitehinnat 6.1 % vuodessa.

TAULUKKO 11. Vahvistettujen tavoitehintojen kehitys suhdelukuina 1980-luvulla (1980 = 100)

	Kaikki tavoitehinnat	Vilja yht.	Maito	Liha yht.	Kananmunat
1980	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1981	114.3	123.6	111.7	114.5	114.9
1982	127.5	143.7	125.6	124.9	127.0
1983	138.8	158.8	138.0	134.1	137.1
1984	149.2	172.1	148.3	145.8	146.1
1985	157.6	183.3	156.3	152.1	152.6
1986	159.0	189.7	158.8	154.3	129.2 1)
1987	160.1	190.2	160.5	155.3	128.5 1)
1988	165.2	195.0	166.1	160.3	131.7 1)

1) Tavoitehintaa alennettiin, mutta vastaavasti ruvettiin maksamaan kananmunista lisähintaa, joten aikaisempaa sarjaa vastaavat indeksit ovat 152,8, 154,5 ja 158,4.

Kaikkien maataloustuotteiden keskimääräinen hintakehitys ilmenee taulukosta 12, joka osoittaa tuotteiden keskimääräisen hintakehityksen sekä erikseen kasvinviljelytuotteiden ja kotieläintuotteiden hintakehityksen MTTL:n laskeman tuottajahintaindeksin mukaan.

TAULUKKO 12. Tuottajahintaindeksit 1980-1988

	Kaikki tuotteet	Kasvinviljelytuotteet	Kotieläintuotteet
1980	100.0	100.0	100.0
1981	112.6	118.9	111.4
1982	128.5	144.9	125.5
1983	137.0	148.0	135.0
1984	145.6	157.4	143.4
1985	155.6	172.3	152.5
1986	158.0	180.4	153.9
1987	160.9	185.7	155.6
1988	166.8	187.6	162.8

Hintaindeksin hintakäsite on toinen kuin tavoitehinnoilla. Indeksien hintoihin sisältyy toteutuneen tilityshinnan lisäksi myös valtion maksama tuki eli tuotantoavustukset sekä lisähinnat ja tuotantopalkkiot keskimäärin koko markkinoitua määrää kohti laskettuna. Toisaalta hinnoista on vähennetty vientikustannusmaksut (liitetaulukot 20-21).

Kokonaislaskelmissa käytetyt maidon, lihan ja kananmunien hinnat on esitetty liitetaulukoissa 6-11.

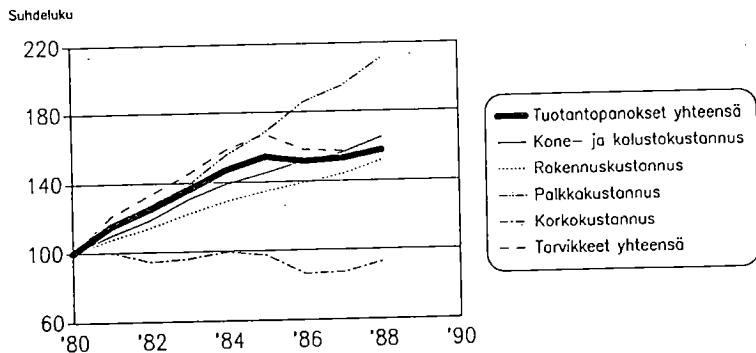
Tuotantoavustusta maksetaan maidosta ja naudan-, lampaan- ja sianlihasta alueittain porrastettuna (liitetaulukot 12–15). Maidon aluetuki on esim. 1988 ollut pohjoisimmalla alueella 57 p/l ja eteläisimmällä tukialueella 4 p/l. Naudanlihan aluetuki on vaihdellut vuonna 1988 avustusalueesta ja naudan painoluokasta johtuen 0.50 mk:sta 8.70 mk:aan/kg. Lampaanlihalla tukea on maksettu tietyn painoluokan ruholle eri alueilla 3.00 – 10.80 mk/kg ja sianlihalle 0.35 – 0.75 mk/kg. Aluetukea on lisäksi maksettu rukiille, teollisuusperunalle ja sokerijuurikkaalle.

Maidolle, naudan- ja lampaanlihalle on aluetuen ohella maksettu tuotantopalkkioita ja lisähintoja sekä kananmunille lisähintaa koko maassa (liitetaulukot 16–19). Maidon lisähintaan on esim. 1988 maksettu 23.5 p/l 30 000 litraan ja syyskuusta alkaen 37 000 litraan asti ja sen yli menevältä osalta 150 000 litraan asti 12.0 p/l. Nuoren naudan tuotantopalkkio on 1988 ollut esim. yli 260-kiloisesta sonnista 4.00 mk/kg ja pienemmästä sonnista 2.00 – 3.10 mk/kg sekä hiehosta painoluokan mukaan 1.00 – 3.10 mk/kg. Lampaan tuotantopalkkio on painoluokan mukaan 6.70 ja 7.80 mk/kg.

Kananmunien lisähintaa maksettiin 1970-luvun loppupuolelta lähtien vuoteen 1985 saakka tukena pienkanaloille 10 000 kilon tuotantoon asti. Kun kananmunantuotannon kiintiöjärjestelmä tuli vuoden 1986 alusta voimaan siirrettiin tavoitehinnasta osa maksettavaksi lisähintana. Lisähintaa suoritettiin ensin kanalan kaiken tuotannon osalta kuitenkin alennettuna 10 000 kilon ylittävältä tuotannolta ja vuodesta 1988 lähtien vain 100 000 kiloon asti.

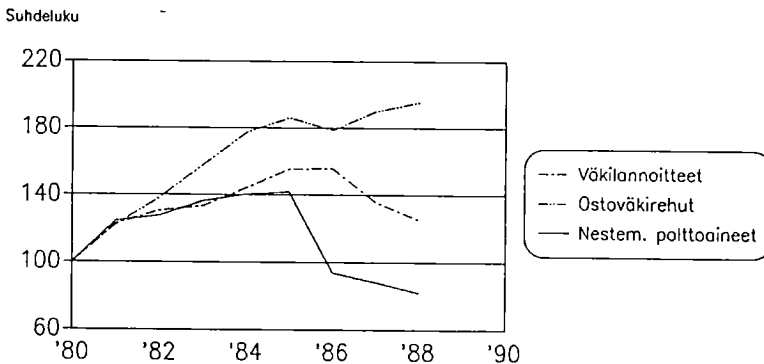
4.2 Tuotantopanokset

Tuotantopanosten hintakehitys ilmenee tutkimuslaitoksen laatimista hintaindekseistä, joihin sisältyvät tarvikkeet, koneet ja kalusto, maatalouden tuotantorakennukset, maatalouspalkat, maatalouden korot ja yleismenot. Tuotantopanosten hintakehitys vuosina 1980–88 on esitetty kuviossa 6.

KUVIO 6. Maatalouden tuotantopanosten hintaindeksien kehitys 1980–88.

Tarvikehintojen nousu oli vuoteen 1985 asti muita panoksia selvästi nopeampi, mutta tarvikkeisiin sisältyvien lannoitteiden ja ennen kaikkea nestemäisten polttoaineiden edullinen hintakehitys (kuvio 7) käänsi tarvikehintaindeksin alenevaan suuntaan. Vuoden 1985 jälkeen palkkojen nousu on ollut muita panoksia nopeampaa. Korkoindexiin on vaikuttanut pankkien antolainauskoron aleneminen vuodesta 1980 vuoteen 1987, jolloin Suomen Pankin peruskorko oli useiden muutosten jälkeen 2.25 %-yksikköä vuotta 1980 alempi. Tuotantopanosten hintaindeksissä on yleismenojen hintakehityksen mittarina käytetty Tilastokeskuksen laatimaa tukkuhintaindeksiä.

KUVIO 7. Tarvikehintaindeksin eräiden alaindeksien kehitys 1980–88.

5 MAATALOUDEN KOKONAISLASKELMAT

Maatalouden kokonaistuottoon sisältyy tuotannosta kauppaan toimitetun tavaran lisäksi myös viljelmillä ruokatalouteen käytetyt oman tilan tuotteet. Viljalla laskelmaan sisältyy myös se osa rehuviljasta, mikä myydään rehuteollisuudelle ja mikä taas ostetaan takaisin tiloille pääasiassa rehuseoksina. Kotoisen rehuviljan käyttö ei siten sisälly laskelmaan. Taulukoissa 13–14 on esitetty laskelmassa käytetyt viljan, perunan, maidon ja lihan määrät. Nämä määrätiedot perustuvat pääasiassa maatilahallituksen tilastoihin. Muiden kasvinviljelytuotteiden määrät ovat keskusliikkeiden ja teollisuuden tilastoimia määriä. Kanamunista on käytetty koko tuotostmäärää.

Puutarhatuottona laskelmaan on otettu Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon vastaavat markkamääräiset tuottoerät. Samoin on tuottoon luettu vuokratulot tuotantovälineistä sekä rakennuksista ja maasta kansantalouden tilinpidon mukaisina.

Tuotossa on erikseen otettu huomioon maatalouden saama tuki siltä osin kuin se ei sisälly hintoihin. Tuottoon on lisäksi luettu tuotannon tasapainottamis-

toimenpiteistä aiheutuneet korvaukset. Satovahinkokorvaukset on otettu tuottona huomioon sinä vuonna, jolloin korvaukset on viljelijälle suoritettu eikä sijoitettuna sille vuodelle, jolloin kato on aiheutunut. Kato tosin vaikuttaa tuloihin katovuotta seuraavanakin vuonna. Satovahinkokorvauserän ajoittamisesta aiheutuu suurten satovahinkojen ollessa kysymyksessä tuntuviakin eroja satovahinkovuoden ja sen jälkeisen vuoden lopputuloksessa. Menettely johtuu kuitenkin laskelmassa noudatetusta kassaperiaatteesta.

Tuottomäärien hinnoittelu perustuu tuotteesta saatuun kokonaishintaan, joka sisältää liikkeen maksaman kokonaishinnan lisäksi valtion maksaman aluetuen ja muun hintapoliittisen tuen. Maidolla ja lihalla kuukausitilityshinnan lisäksi maksetaan jälkikäteen suoritettavaa ns. jälkitiliä, joka on osa vuoden kokonaistilityshinnasta ja jonka suuruus todetaan liikkeen tilinpäätöksen yhteydessä. Toisaalta kun hinnoittelu perustuu tuottajan todella saamaan hintatasoon, hinnoista on vähennetty vientikustannusmaksut, joita on peritty maidosta ja sianlihasta, sekä maidosta vuodesta 1985 alkaen peritty kiintiömaksu.

Omavaraiskulutus on hinnoittelussa arvostettu samanarvoiseksi kuin markkinoitu tavara.

Kustannuksia laskettaessa on pyritty saamaan tiedot erikseen määrien ja yksikköhintojen osalta. Periaatetta on voitu noudattaa lannoitteista, kalkista, ostorehuista, rehunsäilöntäaineista, ostosiemenistä, eläinten välityksestä, palkoista ja sosiaalikuluisista aiheutuneita kustannuksia laskettaessa. Muiden kustannuserien osalta markkamääräiset kustannuserät ovat sellaisinaan maatilatalouden yritys- ja tulotilaston (MYTT) ja kansantalouden tilinpitoon perustuvia eriä tai asianomaisen alan tilastoimia kustannuseriä (kasvinsuojelukustannus, tapaturmavakuutusmaksut sekä sijaisavusta ja viikkovapaasta aiheutunut kustannus).

Tuotantopanosten hinnoittelussa on yleensä käytetty hinnastojen vähittäishintoja. Lannoitekustannus on aikaisempiin vuosiin vertailtavuuden vuoksi arvioitu myös vuonna 1985 loppupuoliskon osalta vähittäishintatasoon, vaikka tosiasiassa lannoitteissa tuli voimaan 1.7. alkaen uusi, perushintataso, joka on vähittäishintatasoa alempi. Samalta vuodelta on laadittu lisäksi rinnakkaislaskelma, jossa lannoitteet on toisaalta hinnoiteltu koko vuoden osalta vuodesta 1985 alkaen käytettyyn perushintatasoon. Rinnakkaislaskelmassa on vastaavasti rehuseosten hinnoittelussa siirrytty käyttämään tukkuhintatasoa aikaisemman vähittäishintatason sijasta, koska tukkuhintatason on Pellervo-Seuran Markkinatutkimuslaitoksen tekemän selvityksen mukaan todettu olevan lähellä viljelijän todella maksamaa hintatasoa. Tätä tukkuhintatasoa käytetään rehuseosten hinnoittelussa edelleenkin.

TAULUKKO 13. Kokonaistuottoon kuuluvat viljan määrät, milj. kg.

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
VEHÄ									
Myyty kauppavilja	207.7	183.8	250.8	431.2	411.8	374.9	427.8	324.8	112.3
rehuvilja	5.1	41.7	59.4	7.4	20.9	68.6	32.2	105.8	182.4
Viljelmien käyttö									
ruckatalouteen	6.8	8.9	6.6	7.9	7.2	6.3	4.8	2.9	2.0
Yhteensä	219.6	234.4	316.8	446.5	439.9	449.8	464.8	433.5	296.7
RUIS									
Myyty kauppavilja	88.8	63.5	29.4	75.8	80.9	67.1	67.6	66.1	51.4
rehuvilja	0.2	0.2	0.2	0.1	0.4	0.1	0.0	0.8	1.1
Viljelmien käyttö									
ruckatalouteen	8.5	7.1	5.7	6.0	7.6	6.5	4.3	3.4	3.0
Yhteensä	97.5	70.8	35.3	81.9	88.9	73.7	71.9	70.3	55.5
OHRA									
Myyty yhteensä	591.8	527.3	587.2	868.6	827.2	850.1	862.0	685.1	713.1
Viljelmien käyttö									
ruckatalouteen	9.7	7.7	7.2	8.7	7.7	9.0	9.3	4.2	4.6
Yhteensä	601.5	535.0	594.4	877.3	834.9	859.1	871.3	639.3	717.7
KAURA									
Myyty yhteensä	346.5	322.1	385.9	563.5	504.7	388.1	416.5	312.1	341.7
Viljelmien käyttö									
ruckatalouteen	4.5	4.0	5.3	5.1	4.5	3.5	8.1	3.9	4.3
Yhteensä	351.0	326.1	391.2	568.6	509.2	391.6	424.6	322.9	346.0

TAULUKKO 14. Kokonaistuottoon kuuluvat maidon ja lihan määrät

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
MAITO, mlj.littraa									
Myty meijeriin	2949.0	2867.9	2857.8	3942.1	2935.3	2808.0	2803.1	2691.7	2530.7
-" - kuluukseen	18.5	8.6	13.6	6.4	4.1	2.5	5.7	4.8	3.4
Viljelmien käyttö ruokatalouteen	156.0	146.8	140.9	128.9	123.0	114.1	103.1	89.3	76.2
Yhteensä	3123.5	2023.3	3012.3	3078.4	3062.4	2924.6	2911.9	2785.8	2610.3
NAUDANLIHA, mlj.kg¹⁾									
Teurastamoissa	111.3	119.6	114.8	116.6	122.8	125.1	124.0	122.6	110.9
Kotiteurastus	2.2	1.9	1.6	1.7	1.2	0.9	0.9	0.7	0.5
Yhteensä	113.5	121.5	116.4	118.3	124.0	126.0	124.9	123.3	111.4
SIANLIHA, mlj.kg									
Teurastamoissa	166.7	178.4	179.0	175.7	169.4	171.4	172.9	174.8	168.1
Kotiteurastus	2.2	1.8	1.6	1.5	1.1	1.0	1.2	1.2	1.1
Yhteensä	168.9	180.2	180.6	177.2	170.5	172.4	174.1	176.0	169.2
LAMPANLIHA, mlj.kg									
Kotiteurastus	0.8	0.9	1.0	1.1	1.2	1.4	1.2	1.2	0.9
Yhteensä	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
SIIPIKARJANLIHA, mlj.kg									
Teurastamoissa	15.1	16.9	16.4	18.2	19.6	20.5	22.0	26.6	27.7
Kotiteurastus	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1
Yhteensä	15.2	17.0	16.5	18.3	19.7	20.5	22.1	26.7	27.8
HEVOSENIHA, mlj.kg									
Teurastamoissa	0.9	0.9	0.8	0.7	0.8	0.9	0.8	0.9	0.6
PIKKUVASIKANLIHA, mlj.kg									
Teurastamoissa	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1

1) Ilman pikkuvasikkaa

5.1 Maatalouden kokonaistuotto 1980–1988

Maatalouden kokonaistuotto sisältää maataloustuotannon arvon lisäksi myös vuokratulot, erikseen sellaisen tuen, jota ei makseta tuotteiden hintoina ja joka siten on vaikeasti jaettavissa tuoteyksikköä kohti sekä tuotannon tasapainottamiseksi saadut korvaukset (taulukko 15). Eri tuottoerien tilastolähteet ja laskentatavat on esitetty liitteessä 1. Liitetaulukkoissa 1–3 on eri tuottoerät esitetty yksityiskohtaisesti. Muusta kuin varsinaisesta tuotannosta saatujen tuottojen (vuokratulot, tuet, tasapainottamiskorvaukset) osuus on vaihdellut

TAULUKKO 15. Maatalouden kokonaistuotto 1980–88 milj. mk

	Kasvi- tuotto	Puu- tarha- tuotto	Koti- eläin- tuotto	Tuotan- to yht.	Vuokra- tulot	Tuet, yht. ¹⁾	Tasa- pain. korv.	Kokonais- tuotto yht.
1980	2148.2	459.6	10207.0	12814.8	386.7	359.0	37.5	13598.0
1981	2266.3	586.9	11449.3	14302.5	425.9	430.5	44.0	15202.8
1982	3105.4	679.5	12769.0	16553.9	477.5	1054.8	83.0	18169.2
1983	4484.9	655.7	13988.7	19129.3	503.8	679.7	128.6	20441.4
1984	4533.2	570.5	14973.3	20077.0	563.3	769.3	225.7	21635.3
1985	4503.8	722.3	15531.3	20757.4	586.7	872.6	299.7	22516.4
1986	5016.6	793.3	15684.7	21494.7	612.8	848.9	305.9	23262.3
1987	4303.1	750.4	15622.3	20675.8	622.3	884.2	291.2	22473.5
1988	4425.2	764.1	15252.2	20441.4	632.1	2502.5	390.0	23966.0

1) Sisältää satovahinkokorvaukset

TAULUKKO 16. Eri tuottoerien osuudet kokonaistuotosta, %

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Peltoviljelytuotto									
Vilja	9.9	9.6	10.7	15.6	14.9	14.4	15.0	12.6	11.1
Perunat	2.3	2.0	2.6	1.9	2.1	2.2	2.5	3.3	3.2
Muut	3.6	3.3	3.8	4.4	4.0	3.4	4.1	3.2	4.2
Yhteensä	15.8	14.9	17.1	21.9	21.0	20.0	21.6	19.1	18.5
Puutarhatuotto	3.4	3.9	3.7	3.2	2.6	3.2	3.4	3.3	3.2
Kotieläintuotto									
Maito	42.3	40.4	38.1	37.4	37.1	35.6	34.6	35.1	31.9
Liha	28.4	30.4	27.9	26.9	27.8	29.1	28.9	30.5	28.2
Kananmunat	4.3	4.4	4.2	4.0	4.2	4.2	3.8	3.8	3.5
Muut	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Yhteensä	75.1	75.3	70.3	68.4	69.2	69.0	67.4	69.5	63.7
Vuokratulot	2.8	2.8	2.6	2.5	2.6	2.6	2.6	2.8	2.6
Tuet	2.6	2.8	3.5	3.3	3.5	3.7	3.6	3.8	4.0
Tasapain. korvauk.	0.3	0.3	0.5	0.6	1.0	1.3	1.3	1.3	1.6
Satovahin- korv.	0.1	0.0	2.3	0.1	0.0	0.2	0.1	0.2	6.4

6–9 % kokonaistuotosta (taulukko 16). Kotieläintuoton osuus oli vielä vuosina 1980 ja 1981 noin 75 %, mutta on pudonnut sen jälkeen alle 70 %:n. Vuonna 1987 katovuosi vähensi peltoviljely- ja puutarhatuottoa, jonka suhteellinen osuus oli vuoteen 1986 mennessä noussut vuosikymmenen alun tasolta noin 5–6 prosenttiyksikköä. Nimellinen kokonaistuotto on noussut vuodesta 1980 vuoteen 1988 runsaat 76 %. Kotieläintuottojen kasvu on ollut muita tuottoeriä hitaampaa (taulukko 17). Muuta tuottoa on kasvattanut ennen kaikkea tuotannon tasa-painottamiseksi maksettujen korvausten lisäys. Vuoden 1988 muun tuoton määrään vaikuttaa erityisesti edellisen vuoden satovahingoista vuonna 1988 maksetut korvaukset.

TAULUKKO 17. Kokonaistuoton ja sen pääryhmien kehitys 1980–1988 suhdelukuina

	Kasvinviljely- tuotto (ilman puutar- hatuottoa)	Puutarha- tuotto	Kotieläin- tuotto	Muu tuotto	Kokonais- tuotto
1980	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1981	105.5	127.7	112.2	115.0	111.8
1982	144.6	147.8	125.1	206.3	133.3
1983	208.8	142.7	137.0	167.5	150.3
1984	211.0	124.1	146.7	199.0	159.1
1985	209.7	157.2	152.2	224.6	165.6
1986	233.5	172.6	153.7	225.7	171.1
1987	200.3	163.3	153.1	229.5	165.3
1988	206.0	166.3	149.4	450.0	176.2

Kokonaistuoton volyymikehitys

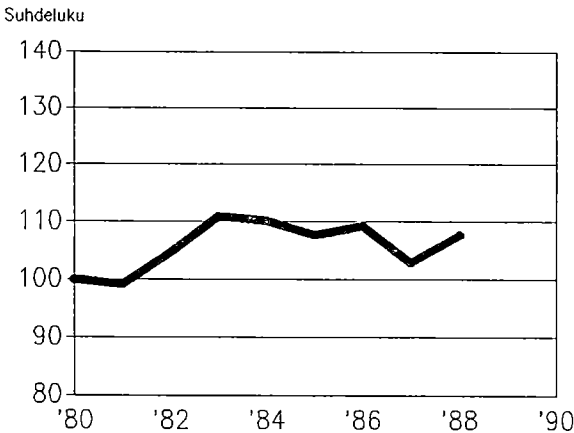
Määräkehityksen selvittämiseksi koko kokonaistuoton osalta keskimäärin on eri vuosien tuotemäärät hinnoitettu saman kiinteän vuoden, tässä kysymyksessä olevien vuosien kohdalla vuoden 1985 hintatasolla. Tuotannon ulkopuoliset erät kuten tuki ja tasapainottamiskorvaukset on muutettu kiinteähintaisiksi tukkuhintaindeksiä käyttäen eli on edellytetty niihin sisältyvän hintakomponentin, jonka kehitys on vastannut yleistä hintakehitystä. Tukkuhintaindeksiä on käytetty myös rakennuksista ja maasta saatujen vuokratulojen kiinteähintaista sarjaa laskettaessa. Puutarhakasvien tuotto ja tuotantovälineistä saadut vuokratulot on saatu myös kiinteähintaisina Tilastokeskuksesta. Taulukon 18 lukusarjojen perusteella lasketut suhdeluvut on esitetty kuviossa 8. Tuotannon volyyymi oli parhaimmillaan vuosina 1983 ja 1984 10–11 % ja vuonna 1986 vajaa 10 % yläpuolella vuoden 1980 tason. Verrattuna vuosien 1980–88 keskitasoon ylitys vuosina 1983 ja 1984 oli 5–8 % ja vuonna 1986 3.5 %. 1980-luvulle osuneiden

usean huonon vuoden vuoksi tuotannon volyymin vuosimuutosten keskiarvo 1980–88 oli -0.4 % vuotta kohti ja muut tuotot huomioon ottaen oli koko kokonaistuoton volyymin muutos keskim. +0.9 % vuotta kohti (kuvio 9).

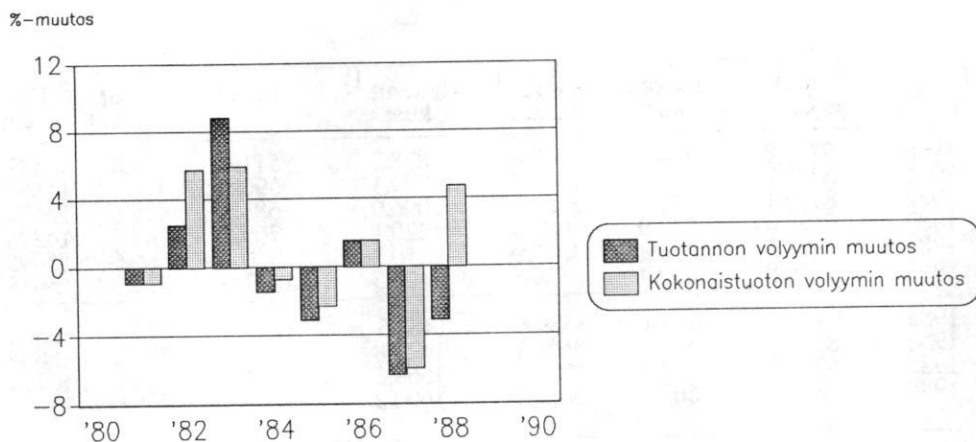
TAULUKKO 18. Maatalouden kokonaistuotto vuoden 1985 hinnoin 1980–88, milj. mk

	Pelto- vilj. tuotto	Puu- tarha tuotto	Koti- eläin. tuotto	Tuotanto yht.	Vuokra- tulot	Tuet yht. 1)	Tasa- pain. korv.	Kokon. yht.
1980	3550.7	687.1	15498.3	19736.1	609.1	510.5	53.3	20909.0
1981	3202.7	690.6	15663.2	19556.5	574.6	542.7	55.5	20729.2
1982	3658.3	788.4	15520.6	19967.2	600.0	1241.7	97.7	21906.6
1983	5126.1	843.4	15746.7	21716.1	592.9	756.9	143.2	23209.1
1984	4883.9	694.2	15828.1	21406.2	595.0	808.0	237.0	23046.1
1985	4503.8	722.3	15531.0	20757.4	586.7	872.6	299.7	22516.4
1986	4852.4	755.6	15464.5	21072.4	592.7	871.5	314.1	22850.8
1987	4048.1	576.9	15123.5	19748.6	575.5	895.9	295.0	21514.9
1988	4205.2	762.2	14161.1	19128.5	563.5	2448.6	381.6	22522.2

1) Sisältää satovahinkokorvaukset

KUVIO 8. Maatalouden kokonaistuoton volyymikehitys 1980–1988 (1980=100).

KUVIO 9. Tuotannon ja kokonaistuotannon volyymin prosenttimuutokset edellisestä vuodesta.

5.2 Maatalouden kustannukset 1980–1988

Maatalouden kustannukset koostuvat hyvin erilaisista kustannuseristä. Osa on voitu laskea määrä- ja hintatietojen kautta. Osa on taas sellaisia, joista on saatu kokonaiskustannuserä esim. Tilastokeskukselta. Liitteestä 1 ilmenevät kustannusten laskentaperusteet sekä liitetaulukoista 4–5 yksityiskohtaisesti eri kustannuserät.

Taulukoissa 19 ja 20 on esitetty kustannukset pääryhmittäin. Vuosi 1985 on laskettu kahdella tavalla, jolloin lannoitekustannus on laskettu sekä vähittäis- että perushinnoin ja rehuseoskustannus vähittäis- ja tukkuhinnoin. Kehityksen seuraamiseksi sarjat voidaan ketjuttaa.

TAULUKKO 19. Maatalouden kustannukset käyvin hinnoin 1980-1988, milj. mk

	Tarvik- keet	Palkka- kust.	Kone- ¹⁾ kust.	Rakenn. ¹⁾ kust.	Korot	Muut menot	Kust. yht.
1980	5778.8	394.6	2167.6	878.2	511.4	388.8	10129.3
1981	6797.2	410.2	2491.7	979.1	590.5	416.5	11685.1
1982	8128.1	457.1	2744.0	1096.0	683.3	495.8	13604.3
1983	8124.0	445.9	3083.4	1220.1	769.8	585.5	14228.7
1984	8372.5	480.2	3345.9	1310.2	920.1	666.6	15095.5
1985	8780.8	469.4	3539.6	1408.5	1021.0	719.0	15938.3
1985 ²⁾	8346.5	469.4	3539.6	1408.5	1021.0	719.0	15504.0
1986	8297.0	522.5	3674.1	1477.8	1106.0	756.6	15834.0
1987	8715.2	593.4	3818.5	1569.5	1231.8	783.2	16711.6
1988	8860.7	567.5	3864.1	1600.2	1400.0	805.6	17098.0

1) Sisältää poistot ja kunnossapitokustannuksen

2) Uusi kustannusten laskentaperuste lannoitteilla ja rehuseoksilla

TAULUKKO 20. Eri kustannuserät kokonaiskustannuksista, %

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Lannoitteet ja kalkki	12.9	11.8	12.5	13.2	12.2	12.8	12.5	10.4	10.1
Ostorehut	24.1	26.8	28.0	24.0	22.8	19.6	18.9	20.7	21.2
Muut tarvikkeet	20.2	19.6	19.2	19.9	20.4	21.5	21.0	21.1	20.5
Tarvikkeet yht.	57.1	58.2	59.7	57.1	55.5	53.8	52.4	52.2	51.8
Palkkakust.	3.9	3.5	3.4	3.1	3.2	3.0	3.3	3.6	3.3
Kone- ja kalustokust.	21.4	21.3	20.2	21.7	22.2	22.8	23.2	22.8	22.6
Rakennuskust.	8.7	8.4	8.1	8.6	8.7	9.1	9.3	9.4	9.4
Velkojen korot	5.0	5.1	5.0	5.4	6.1	6.6	7.0	7.4	8.2
Muut kustann.	3.8	3.6	3.6	4.1	4.4	4.6	4.8	4.7	4.7

Kokonaiskustannuksista runsas puolet on tarvikkeista aiheutuneita, ja niistä edelleen lähes 2/3 lannoite- ja rehumenoja. Kone- ja kalustokustannus muodostaa kustannuksista viidenneksen. Kustannuseristä nopeimmin on vuodesta 1980 lähtien kasvanut korkokustannus, yli kaksinkertaiseksi ja toisaalta hitaimmin maatalouden palkkakustannus. Kaikkiaan kustannukset ovat nimellisesti nousseet vuodesta 1980 vuoteen 1988 lähes 70 %:lla.

Kustannusten volyymikehitys

Kustannusten määrällisen kehityksen selvittämiseksi on kunkin vuoden kustannukset laskettu kiinteässä, vuoden 1985 hintatasossa. Niiden kustannuserien osalta, joista on erikseen saatavissa määrä- ja hintatiedot on kunkin vuoden määrät hinnoiteltu kyseisen vuoden hintatasolla. Muiden kustannuserien volyymikehityksen selvittämiseksi on markkamääräisistä kustannuksista eliminoitu hintakomponentti jakamalla kustannukset vastaavilla hintaindekseillä.

Kustannuserät kiinteässä hintatasossa on esitetty taulukossa 21. Kustannusten volyymi oli vuonna 1988 vajaat 6 % korkeampi kuin 1980 (kuvio 10). Tarvikekustannusten volyymi on huippuvuoden 1982 jälkeen pudonnut alle vuoden 80 tason,

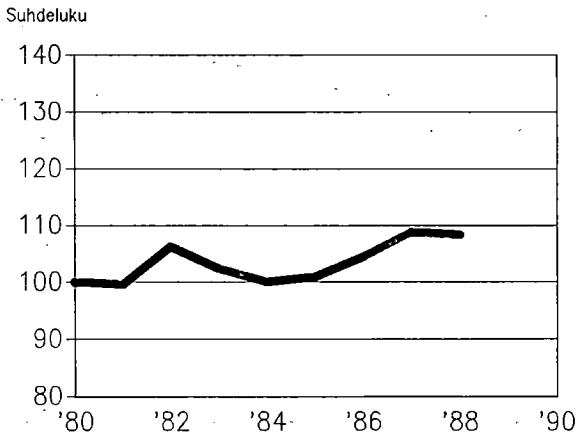
TAULUKKO 21. Maatalouden kustannukset vuoden 1985 hintatasossa, milj. mk

	Tarvike- kust.	Palkka- kust.	Kone- ja kalusto- kust. ¹⁾	Rakennus- kust. ¹⁾	Korot	Muut menot	Kustannukset yht.
1980	9494.7	641.5	3115.9	1223.7	725.2	591.8	15792.8
1981	9337.6	596.7	3261.3	1254.4	725.5	551.2	15726.7
1982	10130.7	592.1	3344.3	1340.7	765.1	612.4	16785.2
1983	9339.9	541.8	3406.6	1379.3	844.4	674.7	16186.7
1984	8815.9	525.1	3478.5	1479.4	903.8	701.1	15803.8
1985	8780.8	469.4	3539.6	1408.5	1021.0	719.0	15938.3
1985 ²⁾	8346.5	469.4	3539.6	1408.5	1021.0	719.0	15504.0
1986	8810.9	482.5	3515.5	1403.5	1118.5	742.2	16073.1
1987	9302.9	514.0	3519.6	1412.5	1234.9	742.7	16726.7
1988	9290.1	465.5	3427.0	1398.0	1357.2	735.7	16673.5

1) Sisältää poistot ja kunnossapitokustannuksen

2) Uusi kustannusten laskentaperuste lannoitteilla ja rehuseoksilla.

mikä johtuu lähinnä rehuseosmäärien tuntuvasta laskusta. Vuoden 1984 jälkeen tarvikeäärissä on nouseva suunta, mutta taso on edelleen alle vuoden 1980 tason. Koneiden ja kaluston sekä rakennusten poisto- ja kunnossapitokustannusten volyymit ovat tarkasteltavana olevana aikana nousseet 10–14 %. Eniten kasvua on ollut korkovolyymissä, joka on noussut 1.9-kertaiseksi. Aleneva kehitys on ollut palkkatyön työpanoksessa, joka on alentunut vuodesta 1980 n. 3/4:een.

KUVIO 10. Maatalouden kustannusten volyymikehitys 1980–1988 (1980=100).

5.3 Maataloustulo 1980–1988

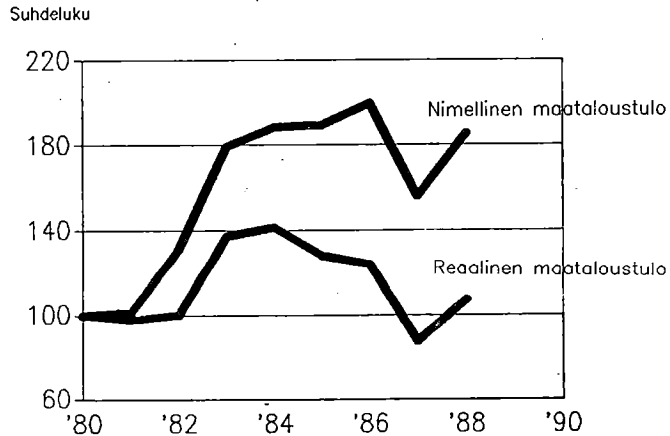
Maatalouden kokonaistuoton ja kustannusten erotukseksi jäävä maataloustulo on korvausta yrittäjäperheen maatalouden hyväksi tekemästä työstä ja korkoa yritykseen sijoitetulle omalle pääomalle. Maataloustulo on lisäksi laskettu kiinteähintaisten kokonaistuottojen ja kustannusten erotuksena, joka siten osoittaa maataloustulon reaalikehityksen. Maataloustulo kunkin vuoden ja vuoden 1985 hinnoin on esitetty taulukossa 22.

Suhdeluvut (kuvio 11) osoittavat maataloustulon reaaliarvon pysyneen ensin vuosina 1980–82 samalla tasolla. Vuonna 1983 siinä oli tuntuva nousu, miltä tasolta maataloustulo nousi seuraavana vuonna vielä 3.1 % eli 142:een kun 1980=100. Sen jälkeen maataloustulo aleni runsaat 9 %, jolla tasolla se pysyi seuraavanakin vuonna laskeakseen 1987 alle vuosikymmenen alkuvuosien tason. Vuonna 1988 maataloustulo oli reaaliarvoltaan noin 22 % korkeampi kuin edellisellä vuonna.

TAULUKKO 22. Maataloustulo käyvin ja vuoden 1985 hinnoin vuosina 1980–1988, milj. mk.

	Käyvin hinnoin	Muutos ed. vuo- desta, %	Vuoden 1985 hinnoin	Muutos ed. vuo- desta, %
1980	3468.6		5116.2	
1981	3517.7	1.4	5002.6	-2.2
1982	4564.9	29.8	5121.4	2.4
1983	6212.6	36.1	7022.4	37.1
1984	6539.8	5.3	7242.3	3.1
1985	6573.4	0.5	6573.4	-9.2
1985 ¹⁾	7012.3		7012.3	
1986	7428.3	5.9	6777.6	-3.3
1987	5761.9	-22.1	4788.2	-29.4
1988	6868.0	19.2	5848.7	22.1

1) Uusi kustannusten laskentaperuste vuodesta 1985 lähtien

KUVIO 11. Nimellis- ja reaaliarvoisen maataloustulon kehitys suhdelukuina 1980–88 (1980=100).

LIITTEET

Liite 1. Kokonaistuoton ja kustannusten laskentaperusteet

Liitetaulukko 1. Maatalouden kokonaistuotto käyvin hinnoin 1980–1988, milj.mk

"	2. Maatalouden kokonaistuotto vuoden 1985 hinnoin 1980–1988, milj. mk
"	3. Maatalouden kokonaistuottoon kuuluvat määrät 1980–1988, milj. kg
"	4. Maatalouden kustannukset käyvin hinnoin 1980–1988, milj.mk
"	5. Maatalouden kustannukset vuoden 1985 hinnoin 1980–1988, milj. mk
"	6. Keskipitoisen maidon hinta 1980–1988, p/l
"	7. Naudanlihan hinta 1980–1988, mk/kg
"	8. Sianlihan hinta 1980–1988, mk/kg
"	9. Lampaanlihan hinta 1980–1988, mk/kg
"	10. Pikkusaskan-, siipikarjan- ja hevosenlihan hinnat 1980–1988, mk/kg
"	11. Kananmunien hinta 1980–1988, mk/kg
"	12. Maidon tuotantoavustus 1980–1988, p/l
"	13. Naudanlihan tuotantoavustus 1980–1988, p/kg
"	14. Sianlihan tuotantoavustus 1980–1988, p/l
"	15. Lampaanlihan tuotantoavustus 1980–1988, p/kg
"	16. Maidon lisähinta 1980–1988, p/l
"	17. Naudanlihan tuotantopalkkio 1980–1988, p/kg
"	18. Lampaanlihan tuotantopalkkio 1980–1988, p/kg
"	19. Kananmunien lisähinta 1980–1988, p/kg
"	20. Maidon vientikustannusmaksut 1980–1988, p/l
"	21. Sianlihan vientikustannusmaksut 1980–1988, p/kg
"	22. Rehuseosverot 1980–1988, p/kg
"	23. Lannoiteverot 1980–1988, p/kg.

LIFTE 1. Kokonaistuoton ja kustannusten laskentaperusteet

1. Kokonaistuotto

Kokonaislaskelman tuottopuolella pyritään selvittämään kokonaissumma, jonka viljelijät ovat myymistään tuotteista saaneet. Tuotoissa otetaan huomioon myös viljelijöiden omassa ruokataloudessaan kuluttamat tuotemäärät.

a) Kasvinviljelytuotto

Kasvinviljelytuotto koostuu rehu- ja leipäviljan, perunan, sokerijuurikkaan, öljykasvien, herneen ja nurmikasvien siementen kauppaan tulleesta tuotannosta sekä viljelijäväestön tuottamiinsa tuotteisiin kohdistuvasta omasta kulutuksesta. Koska kokonaislaskelmissa ei oteta huomioon maatalouden sisäisiä siirtoja, omalla tilalla käytetty tai toiselle viljelijälle myyty rehuvilja, nurmirehu tai siementavara eivät kuulu laskelman piiriin.

Viljat: Laskelmissa huomioon otettava rehu- ja leipäviljan tuotannon määrä koostuu kauppaan tulleesta viljasta sekä viljelijöiden omassa ruokataloudessa kulutetusta viljasta. Kauppaan tulleen viljan määrä saadaan Valtion viljavarastolta ja tiedot viljelijöiden omasta kulutuksesta maatilahallituksen (MTH) otantatiedustelusta. Viljavarasto tilastoi kauppaan tulleen viljan määrän kuukausittain ja MTH:n otantatiedustelusta saadaan tiedot kalenterivuositain.

Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos (MTTL) hinnoittelee viljamäärät maatilahallituksen tilastoista saamallaan hinnoilla, jotka tiedustellaan kuukausittain viljankeräilyliikkeiltä. Viljan hintatiedot ovat tuottajille maksettuja keskihintoja rahtihyvitykset mukaan lukien (rahtiveloitukset vähennetty). Rukiin hinta sisältää Pohjois-Suomen rukiista maksetun tuotantopalkkion.

Peruna: Tiedot perunan kokonaiskäytöstä saadaan MTH:n otantatiedustelusta. Teollisuusperunan käyttömäärät ja hintatiedot kysytään perunateollisuudelta. Siemenperunan sopimustuotantoa koskevat määrä- ja hintatiedot saadaan Siemenperunakeskuksesta. Ruokaperunan määrä saadaan erotuksena, kun MTH:n tiedustelemasta myydyin perunan ja viljelijöiden omassa ruokataloudessa käyttämän perunan määrästä vähennetään teollisuusperunan määrä ja siemenperunan sopimustuotantomäärä. Ruokaperunan hintatiedot saadaan PSM:ltä ja TTT:ltä samalla.

Sokerijuurikas: Kasvinviljelytuotto sokerijuurikkaan osalta lasketaan PSM:n sokeritehtailta tiedustelemien määrien ja hintojen perusteella. Juurikasteollisuuden viljelijöille maksama melassihyvitys otetaan huomioon juurikkaan hintaa laskettaessa.

Öljykasvit: Rypsin ja rapsin määrät perustuvat öljynpuristamoiden (Oy Kasviöljy Ab, Öljynpuristamo Oy ja Tuottajain Rypsi Oy) vastaanottamiin siemenmääriin. Hintana käytetään MTH:n tuottajahintatilaston mukaista öljykasvien keskihintaa.

Herne: Kuivaherneen hinta- ja tuotantotiedot kysytään Viljavarastolta ja Alastaron siemenkeskukselta (Hankkija Maatalous Oy), Vähittäiskaupan Teollisuudelta (VKT) ja Tukkukauppojen Oy:ltä (TUKO). Tuoreherneen osalta määrä- ja hintatiedot kysytään Lännen tehtailta ja Pauligilta.

Nurmikasvit: Nurmikasvien kylvösiementen tuotantomäärät perustuvat Valtion viljavaraston tilastoihin. Hintoina käytetään Viljavaraston vahvistamia perushintoja. Nurmikasvien kylvösiementuottoon sisältyy viljellyn peltoalan perusteella maksettu sementtuotantotuki.

b) Puutarhatuotto

MTTL saa puutarhatuottoa koskevat tiedot valmiiksi laskettuina Tilastokeskukselta. Puutarhatuottoon luetaan viljelijöiden omaan kulutukseen harjoittaman kotipuutarhatuotannon ohella myös varsinainen kauppapuutarhatuotanto. Siihen luetaan vihannesten, juuresten, marjojen ja hedelmien tuotanto eli koko puutarha-alan tuotanto lukuunottamatta koristekasvituotantoa.

Puutarhatuotto sisältää teollisuudessa käytettyjen puutarhatuotteiden ja viljelmillä kulutettujen tuotteiden arvon. Teollisuuden raaka-aineina käytettyjen puutarhatuotteiden arvo saadaan teollisuustilastosta. Kokonaislaskelmissa otetaan huomioon viljelijöiden saamana tuottona 90 % teollisuustilastosta saatavasta arvosta. Suoraan kulutukseen käytetyt määrät saadaan vähentämällä MTH:n sato-tilastosta saatavasta kokonaistuotoksesta teollisuustilaston mukaiset teollisuuden raaka-aineena käyttämät määrät. Edelleen jako tuottajien ja kuluttajien kulutukseen menevistä osuuksista suoritetaan marjojen, juurikasvien ja vihannesten osalta vuoden 1971 kotitaloustiedustelusta saatavilla prosenteilla. Hedelmien osalta tuottajien kulutuksen %-osuus saadaan Hedelmä- ja marjaviljelijät ry:stä.

Vihannesten ja juurikasvien hinnat ovat PSM:n ja TTT:n keräämien hintojen painotettuja keskiarvoja. Marjojen ja hedelmien hinnat Tilastokeskus saa Puutarhaliitosta paitsi omenoiden hinnat, jotka ovat Kauppapuutarhaliitosta.

c) Kotieläintuotto

Maito: Maitomäärä koostuu meijereiden vastaanottamasta, tiloilta kuluttajille suoraan myydystä ja tuottajien ruokatalouksissaan käyttämästä maidosta. MTH tilastoi meijereiden vastaanottamat maitomäärät sekä maksetut hinnat ja tuet kuukausittain ja tiloilta suoraan myydyt ja tuottajien käyttämät määrät otannan perusteella vuosittain. Hinta sisältää toteutuneen tilityshinnan lisäksi alue-
tuen, maidon lisähinnat ja meijereiden maksamat jälkitilit. Hinnasta vähennetään kiintiömaksut. Näin ollen viljelijöiden maidosta saama keskihinta saadaan lopullisena lasketuksi vasta tarkasteluvuotta seuraavan kalenterivuoden puolella.

Liha: Kokonaislaskelmassa otetaan huomioon erillisinä tuottoerinä naudan-, pikkuvaskan-, sian-, lampaan-, hevosen- ja siipikarjanliha. MTH tilastoi teurastamoissa teurastetun lihan määrän ja siitä lasketun hinnan ja tuen kuukausittain. Tiedot kotiteurastuksista saadaan MTH:n otannan perusteella vuosittain. Lihan hinta sisältää toteutuneen tavoitehinnan lisäksi aluetuen, lisähinnan ja jälkitilit.

Kananmunat: Kananmunien tuotosmäärät ja hinnat saadaan maatilahallituksen tilastoista.

Eläinten vienti: Eläinten viennin arvo saadaan ulkomaankauppatilastosta, josta on vähennetty ravihevosten viennin arvo. Tästä on maatalouden saamaksi tuotoksi laskettu Tilastokeskuksen arvion mukaan 93 %.

d) Vuokratulot

Vuokratulot tuotantovälineistä: Tiedot koneiden, kaluston ja muiden tuotantovälineiden vuokratuloista ja -menoista saadaan Tilastokeskuksen laatimista maatilatalouden yritys- ja tulotilastosta sekä maatalouden kansantulotilastosta. Kokonaislaskelmassa käytettävä vuokratuloerä on arvioitu siten, että maksettuihin vuokramenoihin, joiden katsotaan vastaavan maatalouden sisästä vuokraustoimintaa, on lisätty vuokratulojen ja -menojen erotuksesta se osa, mikä vastaa koneen osuutta maatalouden ulkopuolelta saadusta vuokratulosta. Koneen osuutena on laskelmissa käytetty 60 %, joka Työtehoseuran mukaan vastaa traktorin osuutta traktorityön kustannuksesta.

Vuokratulot rakennuksista ja maasta: Tiedot vuokratuloista rakennuksista ja maasta saadaan maatilatalouden yritys- ja tulotilastosta. Koska yritys- ja tulotilasto valmistuu parin vuoden viiveellä, on kahta viimeisintä vuotta koskevien tuloerien arvioitu kehittyneen tukkuhintaindeksin mukaisesti.

e) Tuet, tuotannon tasapainottamistoimenpiteistä aiheutuneet korvaukset ja satovahinkokorvaukset

Osa maatalouden saamasta hintapoliittisesta tuesta sisältyy rukiin, maidon, lihan ja kananmunien hintoihin. Loppuosa maatalouden valtiolta saamasta tuesta muodostuu viljelmän koon ja kotieläinten luvun mukaisesta tuesta sekä rehuviljan tuotantopalkkiosta.

Tuotannon tasapainottamistoimenpiteistä aiheutuneet korvaukset perustuvat ja valtion välisiin sopimuksiin, joiden mukaisesti korvausta maksetaan tuotannon lopettamisesta, vähentämisestä tai lisäämisestä.

Tiedot maataloudelle maksetusta tuesta, tasapainottamistoimista aiheutuneista korvauksista ja satovahinkokorvauksista saadaan maatilahallituksen tilastoista.

2. Kustannukset

Kokonaislaskelman kustannusosalla pyritään selvittämään, mitä menoja tuoton aikaansaamisesta on vuoden aikana aiheutunut.

Väkilannoitteet: Väkilannoitteiden määrät saadaan Kemira Oy:n ja Suomen Farmipalvelu Oy:n tilastoista, joista ilmenevät eri lannoitelajien kokonaismyyntimäärät. Metsälannoitteet eivät sisälly laskelmassa käytettyihin lannoitemääriin.

Lannoitteiden hintoina käytettiin vuoteen 1985 saakka kuukausittaisia valmisteverollisia ohjevähittäishintoja. Vuodesta 1985 lähtien lannoitteiden hintoina on käytetty vastaavia perushintoja. Vuoden 1985 kokonaislaskelmat on laadittu molemmilla hintatasoilla. Erikoislannoitteiden hintoina käytetään edelleen hinnoista saatavia ohjevähittäishintoja.

Kalenterivuoden keskihinta kullekin lannoitemerkille lasketaan kuukausittaisten hintojen aritmeettisena keskiarvona.

Maatalouskalkki: Maatalouden käyttämän kalkin määrät ja hinnat perustuvat Kalkitusyhdistyksen ja Suomen Kuonajaloste Oy:n tilastoihin.

Väkirehut: Rehuseosten määrätiedot saadaan Valion maatalouskemian laitokselta, jossa tilastoidaan seosmäärät rehutehtaiden valmistamien määrien perusteella. Varastojen muutoksista ja näin ollen varsinaisista myyntimääristä ei ole saatavissa tietoja.

Rehuseosten hintoina käytettiin vuoteen 1985 saakka rehutehtaiden hinnastojen ohjevähittäishintoja ja vuodesta 1985 lähtien hinnastojen tukkumyyntihintoja. Hintoihin sisältyy rehuseosvero ja valkuaisvero.

Kokonaislaskelman ryhmä muut väkirehut sisältää ohra- ja kaurarehujauhot, rehumaitojauheen, herajauheen, heran, heratiivistein, kuoritun maidon sekä melassin ja melassileikkeen. Vuoden 1988 laskelmassa on mukana myös suoraan tiloille myyty soijarouhe.

Sekoittamattomina myytyjen rehujauhojen määrät saadaan Valtion maatalouskemian laitokselta. Rehujauhojen hintana käytetään hinnastojen ohjevähittäishintoja. Rehumaitojauheen ja herajauheen määrät ovat meijerien viljelmille palauttamia määriä. Kuoritun maidon määrään sisältyy viljelmille palautetun määrän lisäksi meijerisikaloissa käytetty kuorittu maito. Heran ja heratiivistein määrät sisältävät meijereiden maidontuottajille ja sikaloille myymät määrät. Tiedot maitorehujen määristä ja meijereiden perimistä hinnoista saadaan maatilahallituksen meijeritilastoista.

Viljelijöille palautetut melassin ja melassileikkeen määrät ja hinnat saadaan juurikasteollisuudelta.

Rehunsäilöntäaineet: Rehunsäilöntäaineiden myyntimäärät ja vähittäishinnat saadaan Valiolta, Farmokselta ja Hankkijalta.

Kasvinsuojeluaineet: Kasvinsuojeluainekustannukseen sisältyy rikkakasvihävitteet sekä tuholaisten ja kasvitautien torjuntaan käytettävät aineet. Tiedot näiden aineiden myynnin arvosta tuottajahintaan saadaan maatilahallituksen torjunta-ainetoimistosta. Jotta tuottajahintaisesta myynnin arvosta päästään vähittäishintaisen myynnin arvoon, siihen lisätään liikevaihtovero ja kaupan palkkiot.

Ostosiemenet: Siemenviljan (ruis, vehnä, ohra ja kaura) ja herneen määrät saadaan Valtion viljavarastolta. Tiedot juurikasvien sekä nurmikasvien siemenmääristä saadaan pääosin Valtion siementarkastuslaitokselta, Maatalouskeskusten Liitosta ja ulkomaankauppatilastosta.

MTTL:lla pidetään siementavaran hintatilastointia maatalouden tarvehintaindeksiä varten. Hintatiedot kerätään eri keskusliikkeiltä seuraamalla siementen ja siemenseosten (esim. multamaan siemenseos) merkkirehun hinnankehitystä.

Poltto- ja voiteluaineet: Poltto- ja voiteluainekustannus sisältää maatalouden yritys- ja tulotilastosta saatavan traktorin, leikkuupuimurin ja viljakuivaamon poltto- ja voiteluainekustannuksen. Arvokehityksen ilmaisijana käytetään Tilas-

tokeskuksen yritys- ja tulotilaston poltto- ja voiteluaineet-erän perusteella laskemaa arvoindeksiä ja MTTL:lla laskettua polttoaineiden hintaindeksiä.

Sähkö: Sähkökustannus perustuu myös maatalouden yritys- ja tulotilastoon. Arvokehitys lasketaan vastaavasti kuten poltto- ja voiteluaine ryhmän kohdalla.

Maatalouden poltto- ja tarvepuu: Maatalouden poltto- ja tarvepuuksi käyttämästä omasta puusta aiheutuva kustannuserä on maatilatalouden yritys- ja tulotilaston sekä kansantulolaskelmien mukainen.

Eläinten välityskustannus: Välitettyjen porsaiden ja vasikoiden määrät sekä välityskustannukset ovat liha-alan keskusliikkeiltä saatujen tietojen mukaiset.

Yleiskustannus: Kokonaislaskelman yleiskustannus saadaan maatilatalouden yritys- ja tulotilastosta, jossa yleiskustannukseen on luettu maatalouden osuus henkilöauton ja puhelimen yms. käyttömenoista, vakuutukset (traktori- ja palovakuutus) ja ryhmä "muut menot". Yritys- ja tulotilaston yleiskustannuserän lisäksi kokonaislaskelmassa otetaan huomioon saman tilaston mukainen erä "muut kotieläintalouden menot", joka sisältää mm. eläinlääkintä-, karjantarkkailu- ja siemen- nysmenot. Yritys- ja tulotilastoa koskevat tiedot saadaan Tilastokeskukselta.

Palkkakustannus: Palkkakustannus muodostuu palkatulle työvoimalle maksetuista palkoista ja välillisistä palkkakustannuksista.

Maksetut palkat lasketaan Tilastokeskuksen palkkatilastosta saatavan maataloustyöntekijöiden kokonaistuntikeskiansion ja maatilahallituksen työpanostiedustelun tulosten perusteella.

Välilliset palkkakustannukset sisältävät lakisääteiset ja työehtosopimusten mukaiset vakuutusmaksut ja sosiaalikulut.

Kone- ja kalustokustannus: Kone- ja kalustokustannus saadaan kokonaislaskelmaan kansantalouden tilinpidosta. Se sisältää kiinteän pääoman bruttomuodostuksesta ja kulumisesta laskettavan poiston sekä korjaus- ja kunnossapitokustannuksen. Poisto lasketaan Vakolan maatalouskoneiden myyntitilastosta vuosittain saatavasta kone- ja kalustopääoman bruttomuodostuksen arvosta, joka sisältää olemassa olevien koneiden ja kaluston kulumisen ja kone- ja kalustopääoman kasvun. Poiston määrä saadaan tasapoistomenetelmällä 11 vuoden poistoajalla. Korjaus- ja kunnossapitokustannus saadaan maatalouden yritys- ja tulotilastosta.

Työvälineet ja laitteet: Työvälineillä ja laitteilla tarkoitetaan vuoden aikana hankittua pienkalustoa, jonka taloudellinen käyttöikä on alle 3 vuotta ja jonka arvo verotuksessa otetaan huomioon kertaluontoisena poistona. Työvälineistä ja laitteista aiheutuva menoerä on Tilastokeskuksen laatimien maatilatalouden yritys- ja tulotilaston ja kansantulolaskelmien mukainen.

Rakennuskustannus: Kokonaislaskelman rakennuskustannus sisältää kotieläinrakennusten, maatalousrakennusten, kasvihuoneiden ja salaojien poistot sekä korjauksen ja kunnossapidon. Poistot lasketaan tasapoistomenetelmällä kiinteän pääoman bruttomuodostuksesta 40 edellisen vuoden bruttoinvestointien summasta 2.5 %:ksi. Kasvihuoneiden osalta kokonaislaskelmassa otetaan huomioon 75 % rakennuskustannuksesta (25 % koristekasvituotannon osuus). Salaojien kohdalla poistetaan 60 vuoden investointikertymästä 1.66 %. Korjaus- ja kunnossapitokustannus em. rakennusten ja salaojien osalta saadaan maatilatalouden yritys- ja tulotilastosta. Rakennuskustannus on kansantalouden tilinpidon mukainen.

Korkokustannus: Korkokustannus saadaan maatilatalouden yritys- ja tulotilastosta. Koska po. tilaston mukaiset korkomenot sisältävät maatalouden korkomenojen ohella myös viljelijäperheiden metsä- ja sivuansiotalouksiin kuuluvia korkomenoja, arvioidaan maatalouden osuus kyseisestä menoerästä luottokantatilaston ja maatilatalouden yritys- ja tulotilaston avulla.

Eläinten tuonti: Eläinten tuonnista aiheutuva kustannus sisältää ulkomaankauppatilastosta saatavat tuontiarvot, joista on vähennetty ravihevosten osuus ja lisätty tullien osuus. Ostajahintaiseen arvoon pääsemiseksi lisätään em. summaan vielä kaupan välityspalkkiot. Eläinten tuontikustannus saadaan kansantalouden tilinpidosta.

Vuokramenot: Vuokramenot tuotantovälineistä sekä rakennuksista ja maasta saadaan maatilatalouden yritys- ja tulotilastosta. Koska po. tilasto valmistuu parin vuoden viiveellä, on kahta viimeisintä vuotta koskevien menoerien arvioitu kehittyneen tukkuhintaindeksin mukaisesti.

Maatalousyrittäjien sosiaalikulut: Maatalousyrittäjien maksamat tapaturmavakuutuslain mukaiset pakolliset tapaturmavakuutusmaksut saadaan Maatalousyrittäjien eläkevakuutuslaitoksen (MELA) tilastoista.

Tiedot sijaisavun käyttämisestä ja viikkovapaatoiminnasta maatalousyrittäjille aiheutuneista kustannuksista saadaan Sosiaalihuoltolaitokselta.

Liitetaulukko 1. Maatalouden kokonaistuotto käyvin hinnoin 1980 - 1988, milj. mk.

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1985 ¹⁾	1986	1987	1988
KASVINVIILJYTUOTTO										
Ruis	151.0	121.1	68.6	181.9	221.6	195.8	195.8	202.1	189.0	163.3
Vehnä	308.9	346.2	551.1	891.6	919.3	999.7	999.7	1081.6	933.4	659.6
Ohra	572.6	644.0	823.9	1334.3	1341.6	1446.3	1446.3	1521.0	1196.6	1266.0
Kaura	308.0	350.8	487.2	781.6	746.8	606.7	606.7	680.8	517.1	571.8
Ruokaperuna	216.5	198.8	362.3	205.6	221.8	280.6	280.6	358.8	640.4	517.9
Teollisuusperuna	101.8	107.2	118.6	185.2	221.0	209.3	209.3	200.1	92.2	223.7
Siemenperuna							8.1	8.9	6.9	10.7
Sokerijuurikas	286.0	253.6	349.6	454.0	425.3	372.9	372.9	457.0	243.4	489.2
Öljykasvit	166.7	182.1	264.7	355.7	295.6	326.2	326.2	451.2	454.3	461.7
Herne	10.2	20.0	33.7	51.6	72.7	22.4	22.4	23.7	12.3	17.7
Nurmikasvien siemenet	26.4	42.5	45.6	43.5	67.4	35.8	35.8	31.5	17.4	43.5
YHTEENSÄ	2148.2	2266.3	3105.4	4484.9	4533.2	4495.7	4503.8	5016.6	4303.1	4425.2
PUUTARHATUOTTO										
Juurikasvit	50.4	34.2	68.7	65.3	50.7	63.6	63.6	82.9	70.8	100.8
Vihannekset	297.9	363.7	414.6	386.8	351.6	516.0	516.0	538.1	546.4	513.4
Marjat	71.0	142.1	166.5	153.0	126.4	119.2	119.2	123.4	117.4	108.2
Hedelmät	40.3	46.9	29.7	50.6	41.8	23.5	23.5	48.9	15.8	41.7
YHTEENSÄ	459.6	586.9	679.5	655.7	570.5	722.3	722.3	793.3	750.4	764.1
KOTIELÄINTUOTTO										
Maito	5754.4	6139.1	6915.9	7640.9	8015.5	8011.9	8011.9	8048.5	7893.0	7638.3
Naudanliha	2007.8	2380.2	2586.4	2840.4	3204.2	3480.1	3480.1	3532.2	3547.3	3411.1
Pikkukasikanliha	2.5	4.1	4.2	2.9	3.0	1.6	1.6	1.6	1.7	1.7
Sianliha	1711.0	2057.7	2289.4	2424.6	2553.8	2787.5	2787.5	2870.1	2907.9	2924.5
Lampaanliha	19.0	23.2	26.6	30.3	35.3	42.0	42.0	40.0	41.9	36.3
Kevoanliha	10.7	12.6	12.2	12.4	14.5	18.9	18.9	18.1	19.2	14.6
Siipikarjanliha	114.8	147.3	156.3	182.5	212.4	235.0	235.0	265.8	334.7	365.4
Kananmunat	578.4	674.2	765.1	841.2	918.9	943.2	943.2	896.3	865.4	848.3
Villa	3.0	3.6	3.6	3.6	3.5	3.4				
Eläinten vienti	5.4	7.4	9.4	10.0	12.1	11.0	11.0	12.2	11.2	12.0
YHTEENSÄ	10207.0	11449.3	12769.0	13988.7	14973.3	15534.7	15531.3	15684.7	15622.3	15252.2
TUOTANTO YHTEENSÄ	12814.8	14302.5	16553.9	19129.3	20077.0	20752.7	20757.4	21494.7	20675.8	20441.4

Litetaulukko 1. jatkoa.

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1985 ¹⁾	1986	1987	1988
VUOKRATULOT										
Tuotantovälineistä	300.1	327.2	369.5	386.8	440.9	466.0	466.0	464.7	457.0	460.9
Rakennuksista ja maasta	86.6	98.7	108.0	117.0	122.4	120.7	120.7	148.1	165.3	171.2
YHTEENSÄ	386.7	425.9	477.5	503.8	563.3	586.7	586.7	612.8	622.3	632.1
TUET										
Viljelmäkoon muk. tuki	283.2	351.3	426.8	500.4	560.4	567.8	567.8	579.5	531.4	644.6
Kotieläinlunnon muk. tuki	67.9	76.9	93.0	103.1	113.0	119.4	119.4	124.2	127.8	145.3
Rehuviljan tuot.palkkio			28.7	30.3	31.7	41.9	41.9	42.6	41.4	39.6
Leipäviljan tuot.palkkio			79.5	16.8						
Käynnistystuki			10.0	10.0	57.2	110.5	110.5	90.7	149.3	131.6
YHTEENSÄ	351.1	428.2	628.0	660.6	762.3	839.6	839.6	837.0	849.9	961.1
TUOTANNON TASAPAINOTT. TOIMEN-										
PITEISTÄ AIH. KORVAUKSET										
Tuotannon muutosp. (4aš)	2.8	20.5	48.7	66.1	69.4	65.1	65.1	44.8	16.5	
Maidontuot. väh.sop.		8.6	24.1	49.5	88.8	157.2	157.2	129.6	74.1	142.8
Sikatalouden väh.sop.				1.5	13.2	13.2	13.2	12.6	11.7	
Kananunatuot. väh.sop.		11.9	5.0	5.5	15.2				37.7	0.8
Kotieläintalouden väh.sop.					5.0	32.8	32.8	32.6	36.1	31.8
Naudanlihan tuot.palkkio	3.6	3.0	5.2	6.0	6.1	5.1	5.1	4.2	5.1	5.3
Kesannoimisopimus	31.1				28.0	26.3	26.3	82.1	110.0	209.3
YHTEENSÄ	37.5	44.0	83.0	128.6	225.7	299.7	299.7	305.9	291.2	390.0
SATOVÄHINKORVAUKSET										
	7.9	2.3	426.8	19.1	7.0	33.0	33.0	11.9	34.3	1541.4
KOKONAISTUOTTO YHTEENSÄ	13598.0	15202.8	18169.2	20441.4	21635.3	22511.7	22516.4	23262.3	22473.5	23966.0
Muutos edell. vuodesta, %		11.8	19.5	12.5	5.8	4.1		3.3	-3.4	6.6
Indeksi (1985=100)	60.4	67.5	80.7	90.8	96.1	100.0	100.0	103.3	99.8	106.4

1) Tuottojen laekentaperusteita uusittu vuonna 1985.

Liitetaulukko 2. Maatalouden kokonaistuotto vuoden 1985 hinnoin 1980 - 1988, milj. mk.

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1985 ¹⁾	1986	1987	1988
KASVINILJELYTUOTTO										
Ruis	255.6	188.1	93.6	217.5	236.2	195.8	195.8	191.2	186.7	147.5
Vehnä	485.9	520.9	704.2	992.3	977.6	999.7	999.7	1033.2	963.7	659.3
Ohra	1011.2	900.7	1000.7	1477.0	1405.6	1446.3	1446.3	1466.8	1160.4	1208.3
Kaura	543.6	505.1	605.9	880.8	788.7	606.7	606.7	657.7	500.3	535.9
Ruokaperuna	280.0	246.5	285.8	279.9	328.4	280.6	280.6	326.6	437.2	415.4
Teollisuusperuna	164.0	148.4	135.4	215.9	233.2	209.3	209.3	226.9	94.7	213.8
Siemenperuna							8.1	8.6	6.4	9.8
Sokerijuurikas	477.0	358.3	418.5	561.7	484.3	372.9	372.9	446.6	244.8	532.2
Öljykasvit	275.6	272.0	328.9	411.6	314.2	326.2	326.2	434.6	431.5	431.9
Herne	17.8	20.3	28.1	37.3	45.5	22.4	22.4	23.9	10.4	16.2
Nurmi- ja kasvien siemenet	40.0	42.5	57.2	52.1	69.9	35.8	35.8	36.4	12.0	35.0
YHTEENSÄ	3550.7	3202.7	3658.3	5126.1	4883.9	4495.7	4503.8	4852.4	4048.1	4205.2
PUUTARHATUOTTO										
Juurikasvit	64.6	40.7	57.9	73.6	54.4	63.6	63.6	85.7	46.3	77.6
Vihannekset	488.8	431.8	491.0	534.0	497.6	516.0	516.0	514.1	421.7	554.6
Marjat	99.9	171.0	212.2	191.0	105.4	119.2	119.2	122.8	97.6	109.7
Hedelmät	33.8	47.1	27.3	44.8	36.8	23.5	23.5	33.0	11.3	20.3
YHTEENSÄ	687.1	690.6	788.4	843.4	694.2	722.3	722.3	755.6	576.9	762.2
KOTIELÄINTUOTTO										
Maito	8556.8	8282.3	8252.2	8433.3	8389.4	8011.9	8011.9	7977.2	7631.7	7150.9
Naudanliha	3134.9	3395.8	3215.0	3267.4	3424.9	3480.1	3480.1	3449.7	3405.5	3076.9
Pikkuvassikanliha	3.2	4.9	4.9	3.2	3.2	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6
Sianliha	2731.1	2913.5	2919.5	2866.0	2756.7	2787.5	2787.5	2814.4	2846.2	2736.6
Lampaanliha	24.7	27.5	29.2	32.9	38.0	42.0	42.0	38.3	37.5	29.5
Hevosliha	17.6	18.5	16.2	15.4	16.2	18.9	18.9	17.2	17.6	12.9
Siipikarjanliha	173.7	194.2	189.0	210.2	225.2	235.0	235.0	252.8	305.6	318.7
Kananmunat	844.5	853.0	879.9	903.5	958.2	943.2	943.2	901.3	867.0	823.0
Villa	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4			
Eläinten vienti	8.3	10.0	11.4	11.4	12.9	11.0	11.0	11.9	10.7	11.0
YHTEENSÄ	15498.3	15663.2	15520.6	15746.7	15828.1	15534.7	15531.3	15464.5	15123.5	14161.1
TUOTANTO YHTEENSÄ	19736.1	19556.5	19967.2	21716.1	21406.2	20752.7	20757.4	21072.4	19748.6	19128.5

Liitetaulukko 2. jatkoa.

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1985 ¹⁾	1986	1987	1988
VUOKRATULOT										
Tuotantovälineistä	485.9	450.1	472.8	462.6	466.4	466.0	466.0	440.6	408.0	396.0
Rakennuksista ja maasta	123.1	124.4	127.1	130.3	128.5	120.7	120.7	152.1	167.5	167.5
YHTEENSÄ	609.1	574.6	600.0	592.9	595.0	586.7	586.7	592.7	575.5	563.5
TUET										
Viljelmäkoon muk. tuki	402.7	442.9	502.4	557.2	588.5	567.8	567.8	595.0	538.4	630.7
Kotieläinluvun muk. tuki	96.6	96.9	109.5	114.8	118.7	119.4	119.4	127.5	129.5	142.2
Rehuviljan tuot.palkkio			33.8	33.7	33.3	41.9	41.9	43.7	41.9	38.7
Leipäviljan tuot.palkkio			93.6	18.7						
Käynnistystuki			11.1	11.1	60.1	110.5	110.5	93.1	151.3	128.8
YHTEENSÄ	499.3	539.8	739.3	735.6	800.6	839.6	839.6	859.3	861.1	940.4
TUOTANNON TASAPAINOTT. TOIMEN-										
PITEISTÄ AIH. KORVAUKSET										
Tuotannon muutosop. (4a\$)	4.0	25.8	57.3	73.6	72.9	65.1	65.1	46.0	16.7	
Maidontuot. väh.sop.		10.8	28.4	55.1	93.3	157.2	157.2	133.1	75.1	139.7
Sikatalouden väh.sop.			1.7	13.9	13.2	13.2	13.2	12.9	11.9	
Kanannunatuot. väh.sop.		15.0	5.9	6.1	16.0				38.2	0.8
Kotieläintalouden väh.sop.					5.3	32.8	32.8	33.5	36.6	31.1
Naudanlihan tuot.palkkio	5.1	3.8	6.1	6.7	6.4	5.1	5.1	4.3	5.2	5.2
Kesannointisopimus	44.2			29.4	26.3	26.3	26.3	84.3	111.4	204.8
YHTEENSÄ	53.3	55.5	97.7	143.2	237.0	299.7	299.7	314.1	295.0	381.6
SATOVAHINKOKORVAUKSET	11.2	2.9	502.4	21.3	7.4	33.0	33.0	12.2	34.8	1508.2
KOKONAISTUOTTO YHTEENSÄ	20909.0	20729.2	21906.6	23209.1	23046.1	22511.7	22516.4	22850.8	21514.9	22522.2
Muutos edell. vuodesta, %		-0.9	5.7	5.9	-0.7	-2.3		1.5	-5.9	4.7
Indeksi (1985=100)	92.9	92.1	97.3	103.1	102.4	100.0	100.0	101.5	95.6	100.0

1) Tuottojen laskentaperusteita uusittu vuonna 1985.

Liitetaulukko 3. Maatalouden kokonaistuottoon kuuluvat määrät 1980-1988, milj. kg

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Ruis	96.2	70.8	35.2	81.8	88.9	73.7	71.9	70.3	55.5
Vehnä	218.6	234.4	316.8	446.5	439.8	449.8	464.8	433.6	296.6
Ohra	600.7	535.0	594.4	877.3	834.9	859.1	871.3	689.3	717.7
Kaura	350.9	326.1	391.2	568.6	509.2	391.6	424.6	323.0	345.9
Ruokaperuna	197.2	173.6	201.3	197.1	231.3	197.6	230.0	307.9	292.5
Teollisuusperuna	260.9	236.0	215.3	343.4	371.0	333.0	360.9	150.7	340.1
Siemenperuna						7.1	7.5	5.6	8.6
Sokerijuurikas	900.3	676.2	789.9	1060.2	914.2	703.9	843.0	462.0	1004.6
Öljykasvit	74.6	73.6	89.0	111.4	85.0	88.3	117.6	116.8	116.9
Herne	7.9	8.9	12.4	16.5	20.1	9.9	10.5	4.6	7.2
Maito (milj. litraa)	3123.5	3023.3	3012.3	3078.4	3062.4	2924.6	2911.9	2785.8	2610.3
Naudanliha	113.5	121.5	116.4	118.3	124.0	126.0	124.9	123.3	111.4
Pikkuvasikanliha	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1
Sianliha	168.9	180.2	180.6	177.2	170.5	172.4	174.1	176.0	169.2
Lampaanliha	0.9	1.0	1.0	1.2	1.3	1.5	1.4	1.3	1.0
Hevosenliha	0.9	0.9	0.8	0.7	0.8	0.9	0.8	0.9	0.6
Siipikarjanliha	15.2	17.0	16.5	18.3	19.7	20.5	22.1	26.7	27.8
Kananmunat	78.7	79.5	82.0	84.2	89.3	87.9	84.0	80.8	76.7
Villa	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	(0.2)			

Liitetaulukko 4. Maatalouden kustannukset käyvin hinnoin 1980 - 1988, milj. mk.

	1980	1981	1982	1983	1984	1985 ¹⁾	1986 ²⁾	1987	1988	
Väkilannoitteet	1233.4	1333.9	1621.4	1745.9	1744.4	1928.8	1835.7	1875.2	1604.2	1605.9
Maatalouskalkki	69.8	43.5	76.7	136.4	96.2	147.0	147.0	108.1	127.6	112.9
Väkirehut										
-seokset	2272.0	2941.7	3439.5	3171.1	3200.1	3174.9	2819.5	2819.5	3319.0	3507.9
-muut	164.9	184.9	375.7	238.7	247.9	199.9	214.1	172.9	139.9	122.0
Rehunsäilöntäaineet	86.5	95.8	93.6	126.9	140.7	155.1	155.1	143.5	140.3	145.2
Kasvinsuojeluvälineet	134.3	141.4	140.8	192.6	221.9	229.4	229.4	264.8	282.2	291.9
Ostosiemenet	235.2	272.1	359.3	397.4	409.5	488.4	493.2	493.2	590.4	603.0
Poltto- ja voiteluvälineet	519.0	576.5	686.3	635.1	709.8	739.2	739.2	585.1	596.4	537.3
Sähkö	203.4	235.6	263.1	262.7	279.7	324.1	324.1	357.3	398.8	405.1
Maatalouden poltto- ja tarvepuu	114.1	125.2	140.0	143.6	142.1	142.7	142.7	133.7	126.1	124.3
Eläinten välityskustannus	31.2	37.3	42.9	44.7	41.7	46.5	46.5	47.7	47.2	45.8
Yleismenot	724.9	809.4	888.8	1028.9	1138.4	1204.9	1204.9	1295.9	1343.1	1359.3
Palkkakustannus										
-palkat	272.3	279.2	304.1	299.4	318.7	310.9	310.9	334.9	386.0	363.2
-sosiaalikulut	122.3	131.0	153.0	146.5	161.5	158.5	158.5	187.6	207.4	204.3
Kone- ja kalustokustannus										
-poistot	1758.0	2007.0	2204.0	2472.0	2674.0	2795.0	2795.0	2921.0	3004.0	2996.0
-kunnossapito	409.6	484.7	540.0	611.4	671.9	744.6	744.6	753.1	814.5	868.1
Työvälineet ja laitteet	77.8	85.2	96.7	112.4	120.1	135.0	135.0	136.7	147.8	155.5
Rakennuskustannus										
-poistot	625.0	699.0	762.0	855.0	933.0	999.0	999.0	1062.0	1136.0	1159.0
-kunnossapito	253.2	280.1	334.0	365.1	377.2	409.5	409.5	415.8	433.5	441.2
Velkojen korot	511.4	590.5	683.3	769.8	920.1	1021.0	1021.0	1106.0	1231.8	1400.0
Eläinten tuonti	0.6	0.8	0.4	1.5	1.1	1.8	1.8	1.8	2.0	1.9
Vuokramenot										
-tuotantovälineistä	194.7	199.0	244.8	288.9	326.8	327.0	327.0	326.8	316.7	314.3
-rakennuksista ja maasta	113.2	129.2	141.0	162.3	200.2	209.9	209.9	238.4	256.9	266.0
Maatalousyrittäjiltä peritty kustannus										
-tapaturvavakuutusmaksusta			8.8	14.2	9.1	21.8	21.8	25.8	28.4	34.9
-sijaisavusta	2.5	2.3	4.1	6.2	9.3	15.2	15.2	16.8	20.4	20.4
-viikkovapaasta						8.3	8.3	10.3	11.0	12.6
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	10129.3	11585.1	13604.3	14228.7	15095.5	15938.3	15504.0	15834.0	16711.6	17098.0
Muutos edell. vuodesta, %	15.4	16.4	4.6	6.1	5.6	2.1	2.1	5.3	2.3	2.3
Indeksi (1985=100)	63.6	73.3	85.4	89.3	94.7	100.0	100.0	102.1	107.8	110.3

1) Väkilannoitteiden ja väkirehuseosten hinnat vähittäishintoja.

2) Väkilannoitteet perushintatasossa ja väkirehuseokset tukkuhintatasossa.

Liitetaulukko 5. Maatalouden kustannukset vuoden 1985 hinnan 1980 - 1988, milj. mk.

	1980	1981	1982	1983	1984	1985 ¹⁾	1986 ²⁾	1987	1988
Väkilannoitteet	1914.2	1694.7	1943.6	2043.9	1891.2	1928.8	1835.7	1863.4	1978.6
Maatalouskalikki	95.7	56.2	86.9	147.1	101.2	147.0	147.0	103.8	122.5
Väkirehut									
-seokset	4184.8	4433.1	4615.8	3722.6	3338.5	3174.9	2819.5	2990.3	3213.2
-muut	350.0	312.0	455.2	310.7	281.1	199.9	214.1	215.6	172.1
Rehunsäilöntäaineet	109.5	112.8	109.3	143.4	146.8	155.1	155.1	145.5	146.8
Kasvinsuojeluaineet	208.8	201.9	193.4	227.9	234.1	229.4	229.4	261.7	269.8
Ostosienemenet	413.4	401.9	447.8	456.2	424.2	488.4	488.4	493.2	540.4
Poltto- ja voiteluaineet	735.1	656.6	762.6	659.5	715.5	739.2	739.2	879.8	958.8
Sähkö	248.6	246.5	257.4	267.9	290.2	324.1	324.1	344.9	369.4
Maatalouden poltto- ja tarvepuu	157.2	151.7	161.1	162.4	151.1	142.7	142.7	136.5	125.9
Eläinten väilityskustannus	46.5	49.8	51.3	52.5	46.6	46.5	46.5	45.7	45.1
Yleismenot	1030.9	1020.4	1046.3	1145.8	1195.5	1204.9	1204.9	1330.5	1360.8
Palkkakustannus	442.6	406.2	393.9	363.8	348.5	310.9	310.9	309.3	334.4
-palkat	198.9	190.5	198.2	178.0	176.7	158.5	158.5	173.2	179.6
-sosiaalikulut									
Kone- ja kalustokustannus									
-poistot	2510.0	2600.0	2676.0	2728.0	2769.0	2795.0	2795.0	2790.0	2746.0
-kunnossapito	605.9	661.3	668.3	678.6	709.5	744.6	744.6	725.5	773.6
Työvälineet ja laitteet	111.1	110.5	117.5	124.1	124.6	135.0	135.0	131.4	137.2
Rakennuskustannus									
-poistot	862.0	889.0	924.0	954.0	980.0	999.0	999.0	1013.0	1022.0
-kunnossapito	361.7	365.4	416.7	425.3	399.4	409.5	409.5	390.5	390.5
Velkojen korot	725.2	725.5	765.1	844.4	903.8	1021.0	1021.0	1118.5	1234.9
Eläinten tuonti	0.9	1.1	0.4	1.7	1.2	1.8	1.8	1.8	1.9
Vuokramenot									
-tuotantovälineistä	315.3	273.8	313.3	345.5	345.7	327.0	327.0	309.9	282.7
-rakennuksista ja maasta	161.0	162.9	166.0	180.7	210.3	209.9	209.9	244.8	260.3
Maatalousyrityksiltä									
peritty kustannus									
-tapaturmavakuutus-									
makuusta			10.4	15.8	9.6	21.8	21.8	26.5	28.8
-sijaisavusta	3.6	2.9	4.8	6.9	9.8	15.2	15.2	17.2	20.7
-viikkovapaasta						8.3	8.3	10.6	11.1
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	15792.8	15726.7	16785.2	16186.7	15803.8	15938.3	15504.0	16073.1	16726.7
Muutos edell. vuodesta, %		-0.4	6.7	-3.6	-2.4	0.9	3.7	4.0	-0.3
Indeksi (1985=100)	99.1	98.7	105.3	101.6	99.2	100.0	100.0	103.7	107.9

1) Väkilannoitteiden ja väkirehuseosten hinnat vähittäishintoja.

2) Väkilannoitteet perushintatasossa ja väkirehuseokset tukkuhintatasossa.

Liitetaulukko 6. Keskipitoisen maidon hinta 1980-1988, p/l.

	Hinta ilman avustusta I lk	Tuotantoavustus	Lisähinnat	Laatuhyvitys -laatu-vähenn.	Jälkitili	Kiin-tiö maksu	Kokonais-hinta (keski-pitoinen)	Peritty vienti-kust. maksu	Peritty voim-hinnan-alenn. maksu
1980	144.77	6.72	19.62	-0.26	13.38		184.23	0.94	0.54
1981	160.31	7.10	21.39	0.67	13.59		203.06	1.73	0.48
1982	182.50	7.94	22.64	1.13	15.38		229.59	0.13	0.50
1983	201.07	8.26	21.75	1.19	15.94		248.21	4.73	-
1984	212.14	8.40	20.48	1.96	18.76		261.74	5.64	-
1985	227.77	8.76	19.65	2.15	16.58	-0.96	273.95	4.47	-
1986	227.68	8.91	18.58	2.36	20.05	-1.08	276.40	3.58	-
1987	230.54	8.97	18.25	2.43	23.99	-0.85	283.33	0.47	-
1988	238.25	9.05	18.05	2.91	25.41	-1.05	292.62	-	-

Liitetaulukko 7. Naudanlihan hinta 1980-1988, mk/kg.

	Hinta ilman avustuksia	Tuotantoavustus	Tuotantopalkkio	Jälkitili	Kokonais-hinta
1980	16.22	0.53	0.86	0.07	17.69
1981	17.74	0.68	1.09	0.08	19.59
1982	19.84	0.81	1.48	0.09	22.22
1983	21.30	0.93	1.68	0.10	24.01
1984	23.17	0.93	1.64	0.10	25.84
1985	24.56	1.18	1.67	0.21	27.62
1986	25.11	1.25	1.70	0.22	28.28
1987	25.54	1.27	1.77	0.19	28.77
1988	27.35	1.23	1.81	0.23	30.62

Liitetaulukko 8. Sianlihan hinta 1980-1988, mk/kg.

	Hinta ilman avustuksia	Tuotantoavustus	Jälkitili	Kokonais-hinta	Peritty vientikust. maksu
1980	10.09	0.02	0.02	10.13	0.20
1981	11.36	0.03	0.03	11.42	0.20
1982	12.63	0.02	0.03	12.68	0.03
1983	13.61	0.03	0.04	13.68	0.18
1984	14.90	0.03	0.05	14.98	0.08
1985	16.03	0.03	0.11	16.17	0.05
1986	16.36	0.03	0.10	16.49	0.03
1987	16.36	0.03	0.13	16.52	0.01
1988	17.14	0.03	0.11	17.28	0.01

Liitetaulukko 9. Lampaanlihan hinta 1980-1988, mk/kg.

	Hinta ilman avustuksia	Tuotantoavustus	Tuotantopalkkio	Jälkitili	Kokonais-hinta
1980	18.53	1.31	1.87	0.09	21.80
1981	19.94	1.80	2.07	0.09	23.90
1982	21.00	2.22	2.48	0.10	25.80
1983	21.07	2.33	2.59	0.10	26.09
1984	20.57	2.53	3.16	0.10	26.36
1985	20.86	3.01	4.33	0.19	28.39
1986	21.44	2.89	5.09	0.22	29.64
1987	22.53	2.96	6.07	0.15	31.71
1988	25.18	2.86	6.61	0.25	34.90

Liitetaulukko 10. Pikkuvasikan-, siipikarjan- ja hevosenlihan hinta 1980-1988, mk/kg.

	Pikkuvasikka			Siipikarja			Hevonen		
	Tilitys- hintaa	Jälki- tili	Koko- nais- hintaa	Tilitys- hintaa	Jälki- tili	Koko- nais- hintaa	Tilitys- hintaa	Jälki- tili	Koko- nais- hintaa
1980	12.26	0.06	12.32	7.57	0.00	7.57	12.58	0.06	12.64
1981	13.55	0.06	13.61	8.67	0.02	8.69	14.11	0.06	14.17
1982	13.87	0.05	13.92	9.47	0.01	9.48	15.51	0.07	15.58
1983	14.40	0.06	14.46	9.94	0.01	9.95	16.64	0.06	16.70
1984	15.05	0.07	15.20	10.80	0.01	10.81	18.56	0.07	18.63
1985	16.02	0.16	16.18	11.40	0.06	11.46	20.64	0.12	20.76
1986	15.88	0.16	16.04	12.02	0.03	12.05	21.62	0.15	21.77
1987	16.87	0.14	17.01	12.50	0.05	12.55	22.53	0.11	22.64
1988	17.07	0.18	17.25	13.12	0.02	13.14	23.47	0.11	23.58

Liitetaulukko 11. Kananmunien hinta 1980-1988, mk/kg

	Tilitys- hinta	Lisä- hinta	Jälki- tili	Kokonais- hinta
1980	7.06	0.22	0.07	7.35
1981	8.12	0.25	0.11	8.48
1982	9.00	0.23	0.10	9.33
1983	9.69	0.23	0.07	9.99
1984	9.99	0.23	0.07	10.29
1985	10.65	-	0.08	10.73
1986	8.97	1.62	0.08	10.67
1987	8.82	1.78	0.11	10.71
1988	9.05	1.91	0.10	11.06

Liitetaulukko 12. Maidon tuotantoavustus 1980-1988, p/l.

	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Ulko- saristo
I/80-III/80	36.0	20.0	15.5	14.5	12.0	10.5	4.5	2.5	10.5
IV/80-III/81	45.0	25.0	19.0	16.5	13.0	10.8	5.0	2.8	12.0
IV/81-III/82	51.0	31.0	23.0	19.0	13.0	10.8	5.0	2.8	16.0
IV/82-III/85	57.0	35.5	26.5	22.0	14.5	11.8	6.0	4.0	19.0
IV/85-IV/89	63.0	39.0	29.0	23.0	15.0	11.8	6.0	4.0	21.0

Liitetaulukko 13. Naudanlihan tuotantoavustus 1980-1988, p/kg.

	Ia	Ib	II	III	IVa	IVb	IVc	Ulko- saaristo
I/80-/V80								
160 kg -	-	-	-	-	120	80	-	-
130-160 kg	400	370	270	170	-	-	-	170
80-130 kg	200	170	110	60	-	-	-	60
25- 80 kg	120	100	-	-	-	-	-	50
Lehmä	120	100	75	50	-	-	-	50
V/80-IV/81								
160 kg -	-	-	-	-	120	80	-	-
130-160 kg	460	410	290	175	-	-	-	200
80-130 kg	200	170	110	60	-	-	-	60
25- 80 kg	120	100	-	-	-	-	-	50
Lehmä	120	100	75	50	-	-	-	50
V/81-IV/82								
160 kg -	-	-	-	-	190	100	25	-
130-160 kg	600	535	385	230	-	-	-	275
80-130 kg	200	170	110	60	-	-	-	60
25- 80 kg	120	100	-	-	-	-	-	50
Lehmä	120	120	75	50	-	-	-	50
V/82-IV/84								
160 kg -	-	-	-	-	215	125	40	-
130-160 kg	690	615	445	255	-	-	-	325
80-130 kg	200	170	110	60	-	-	-	60
25- 80 kg	120	100	-	-	-	-	-	50
Lehmä	120	100	75	50	-	-	-	50
V/84-IV/85								
160 kg -	-	-	-	-	235	135	45	-
130-160 kg	780	695	505	275	-	-	-	370
80-130 kg	200	170	110	60	-	-	-	60
25- 80 kg	120	100	-	-	-	-	-	50
Lehmä	120	100	75	50	-	-	-	50
V/85-IV/86								
160 kg -	-	-	-	-	250	145	50	-
130-160 kg	845	750	545	295	-	-	-	400
80-130 kg	200	170	110	60	-	-	-	60
25- 80 kg	120	100	-	-	-	-	-	50
Lehmä	120	100	75	50	-	-	-	50
V/86-								
160 kg -	-	-	-	-	250	145	50	-
130-160 kg	870	770	550	295	-	-	-	405
Lehmä	120	100	75	50	-	-	-	50

Liitetaulukko 14. Sianlihan tuotantoavustus 1980-1988, p/kg

	Ia	Ib	II	III	Ulkosaaristo
I/80 - IV/80	55	45	35	25	25
V/80 - IV/82	65	55	45	30	30
V/82 - IV/89	75	65	50	35	35

Liitetaulukko 15. Lampaanlihan tuotantoavustus 1980-1988, p/kg

	Ia	Ib	II	III	IVa	IVb	IVC	Ulko- saaristo
I/80-IV/80	525	475	400	300				300
V/80-IV/81	585	515	420	305				400
V/81-IV/82	730	640	520	380	200	200	200	480
V/82-IV/84	880	770	620	460	240	240	240	580
V/84-IV/85	970	850	680	510	265	265	265	640
V/85-IV/88 ¹⁾	1060	930	750	560	290	290	290	700
V/88-IV/89 ²⁾	1080	950	760	570	300	300	300	720

1) V/85-IV/86 yli 10 kg, V/86-IV/88 yli 12 kg

2) V/88-IV/89 yli 13 kg

Liitetaulukko 16. Maidon lisähinta 1980-1988, p/l.

V/80-III/80	15 p/l	kaikesta maidosta,	2	p/l	24 000	l:aan asti
IV/80-VIII/80	15 p/l	-"	7.5	p/l	30 000	-"
IX/80-II/81	15 p/l	-"	8.3	p/l	-"	-"
III/81-VIII/81	15 p/l	-"	9.8	p/l	-"	-"
IX/81-II/82	15 p/l	200 000 l:aan asti	10.5	p/l	-"	-"
III/82-III/83	16 p/l	-"	10.5	p/l	-"	-"
IV/83-VIII/83	15 p/l	-"	10.5	p/l	-"	-"
IX/83-II/84	15 p/l	-"	11.5	p/l	-"	-"
III/84-VIII/85	13.5 p/l	-"	11.5	p/l	-"	-"
IX/85-VIII/88	12.0 p/l	150 000 l:aan asti	11.5	p/l	-"	-"
IX/88-	12.0 p/l	-"	11.5	p/l	37 000	l:aan asti

Liitetaulukko 17. Naudanlihan tuotantopalkkio 1980-1988, p/kg.

	Sonni 260 kg-	Sonni 210 kg-	Sonni 160-210 kg	Hieho Yli 210 kg	Hieho 160-210 kg	Hieho 130-159 kg
I/80-III/80		130	130	130	130	
IV/80-III/81		220	130	220	130	
IV/81-VIII/81		220	130	220	220	
IX/81-II/82		250	150	250	250	
III/82-II/87		290	190	290	290	100
III/87-III/88		310	200	310	310	100
IV/88 -	400	310	200 ¹⁾	310	310	100

1) Sonni 180-210 kg

Liitetaulukko 18. Lampaanlihan tuotantopalkkio 1980-1988, p/kg.

	12 - alle 16 kg	16 kg ja yli
I/80-III/80	130	130
IV/80-VIII/81	220	220
IX/81-II/82	250	250
III/82-VIII/83	290	290
IX/83-II/84	320	320
III/84-II/85	370	370
III/85-III/86	470	520
IV/86-II/87	570	620
III/87-III/88	670	720
IV/88-	670 ¹⁾	780

1) 13-alle 16 kg

Liitetaulukko 19. Kananmunien lisähinta 1980-1988, p/kg

		Lapin ja Oulun länissä	Muulla maassa
1980 myydyistä kananmunista, enintään 10 000 kilosta		65	40
1981	"-	70	45
1982	"-	70	45
1983	"-	70	45
1984	"-	70	45
1985	"-	ei makseta	
I/86-III/86	0-10 000 kg	220	195
	Yli 10 000 kg	150	150
IV/86-II/87	0-10 000 kg	260	230
	Yli 10 000 kg	150	150
III/87-XII/87	0-10 000 kg	265	235
	Yli 10 000 kg	155	155
I/88-VIII/88	0-10 000 kg	265	235
	10 000-100 000 kg	185	185
	Yli 100 000 kg	-	-
IX/88-	0-10 000 kg	290	255
	10 000-100 000 kg	205	205
	Yli 100 000 kg	-	-

Liitetaulukko 20. Maidon vientikustannusmaksut 1980-1988 (maan pohjoisinta osaa lukuunottamatta), p/l

1980	I-XII	1.00	1985	I-VII	5.50 2)
				VIII-X	2.50
1981	I-II	1.00		XI-XII	5.50 3)
	III-IV	1.85	1986	I-VII	5.50 3)
	V-XII	2.00		VIII-IX	2.50
1982	I-II	1.00		X-XII	0.50
	III-XII	-	1987	I-XII	0.50
1983	I-IV	1.00	1988	I-XII	ei suoraan tuottajalta
	V-VI	5.00 1)			
	VII-X	7.50 1)			
	XI-XII	7.50			
1984	I-VIII	7.50			
	IX-XII	2.50			

1) Siitä 4.00 p/l jälkitilistä

2) Siitä 3.00 p/l jälkitilistä

3) Siitä 3.00 p/l meijerikuluina

Liitetaulukko 21. Sianlihan vientikustannusmaksut 1980-1988, p/kg

1980	I-XII	20	1984	I-III	15
				IV-XII	5
1981	I-XII	20	1985	I-XII	5
1982	I-II	20	1986	I-IV	5
	III-XII	-		VII-XII	1
1983	I-IV	5	1987	I-XII	1
	V-XII	25	1988	I-XII	1

Liitetaulukko 22. Rehuseosverot 1980-1988, p/kg

		Kanan- rehut	Sian- rehut	Vasikan- rehut	Lypsy- karjan- rehut	Broiler-, vitamiini- ja kiven- näisrehut
1980	I-XII	-	-	-	-	-
1981	I-XII	-	-	-	-	-
1982	I-XII	-	-	-	-	-
1983	I-14.V	2	2	2	2	-
	15.V-19.VI	12	8	8	8	-
	20.VI-XII	16	12	12	12	-
1984	I-VI	20	12	12	12	-
	VII-XII	24	14	14	14	-
1985	I-VIII	26	16	16	16	-
	IX-XII	29	19	19	19	-
1986	I-VIII	16	12	12	12	-
	IX-	9	9	9	9	-
	IX-XII	7.5	7.5	7.5	7.5	-
1987	I-XII	7.5	7.5	7.5	7.5	-
1988	I-VI	2	2	2	2	-

Liitetaulukko 23. Lannoiteverot 1980-1988, p/kg

1980	I-VI	11	1985	I-VI	12
	VII-XII	11		VII-VIII	20
1981	I-VI	11	1986	IX-XII	23
	VII-XII	11		I-VI	23
1982	I-VI	11		VII-VIII	23
	VII-XII	6	IX-XII	19	
1983	I-VI	6	1987	I-VI	19
	VII-XII	10		VII-XII	3
1984	I-VI	10	1988	I-VI	3
	VII-XII	12		VII-IX	3
				X-XII	5

MAATALOUDEN TALOUDELLISEN TUTKIMUSLAITOKSEN TIEDONANTOJA

- No 139 AJANKOHTAISTA MAATALOUSEKONOMIAA. Maatalouden rationaalisuudesta ja viljelijöiden verorasituksesta. Helsinki 1988. 39 s.
TORVELA, M. & PUURUNEN, M. Maatalouden rationaalisuus ja tulojen seuranta. s. 5-20.
PIETOLA, K. & JÄRVELÄ, H. Viljelijöiden verorasituksen kehitys kirjanpilotiloilla vuosina 1980-86. s. 21-39.
- No 140 HOKKANEN, M. Maatalousyrittäjän lomituspalvelut. Helsinki 1988. 62 s.
- No 141 KOLA, J. Maatalouden kokonaislaskelman mukainen tuotekohtainen kustannusjakautus: Kiinteä- ja muuttuvakertominen panosmalli. Helsinki 1988. 58 s.
- No 142 AJANKOHTAISTA MAATALOUSEKONOMIAA. Kirjanpilotilojen tuloksia, tilivuosi 1987. Helsinki 1989. 46 s.
- No 143 AJANKOHTAISTA MAATALOUSEKONOMIAA. Kirjanpilotilojen tuotantosuunnittaisia tuloksia, tilivuosi 1987. Helsinki 1989. 45 s.
- No 144 ALA-MANTILA, O. Maataloustuotteiden ja maatalouden tuotantopanosten hintamuutosten vaikutus maataloustuloon vuosina 1983-1987. Helsinki 1989. 72 s.
- No 145 TORVELA, M. & ALA-MANTILA O. Maatalouden kannattavuus ja rahaliike maitotiloilla Etelä-Suomessa vuonna 1986. Helsinki 1989. 43 s.
- No 146 PUURUNEN, M. & TORVELA, M. Katovuoden 1987 tulokset kirjanpilotiloilla. Helsinki 1989. 36 s. 6 liit.
- No 147 AJANKOHTAISTA MAATALOUSEKONOMIAA. Maatalous vaikeissa olosuhteissa. Helsinki 1989. 41 s.
TORVELA, M. Tervetuloa Suomen, Puolan ja Unkarin maatalousekonomian seminaariin Saariselälle s. 5-8.
KORPI, K. Maatalouden ja maaseutuelinkeinojen mahdollisuudet Lapissa. s. 9-22.
SIREN, J. Valtion rooli ja maatalouspolitiikka Pohjois-Suomen maataloudessa. s. 21-28.
HUTTU-HILTUNEN, V. Suomen porotalous. s. 29-34.
TORVELA, M. Viljelijöiden toimeentulonäkymiä Pohjanmaalla. s. 35-41.
- No 148 PUURUNEN, M. Viljelijäväestön tulokehitys 1980-luvulla. Helsinki 1989. 83 s. + 1 liite.
- No 149 NIEMI, J. Maataloustuotteiden ulkomaankaupan esteet ja niiden vaikutukset. Helsinki 1989. 82 s.
- No 150 YLISIPPOLA, T. Viljelijöiden ja pienyrittäjien tulovertailu. Helsinki 1989. 106 s.
- No 151 SILTANEN, L. & ALA-MANTILA, O. Maatalouden kokonaislaskelmat 1980-1988. Helsinki 1989. 56 s.

